

U undelivered return this.
"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"
 1004 N. Chicago Street,
 JOLIET, ILL.
 Return Postage Guaranteed.
 The largest Slovenian
 Weekly in the United
 States of America.
 Issued every
 Wednesday
 Subscription rate:
 For members yearly.....\$1.20
 For non members.....\$2.00
 Foreign Countries.....\$3.00
 Telephone 1048

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
 Entered as Second-Class Matter December 9, 1920, at the Post Office at Joliet, Illinois, Under the Act of August 24, 1912

Največji slovenski tednik
 v Združenih državah.
 Izhaja vsako sredo.
 Naročnina:
 Za člena, na leto.....\$1.20
 Za nečlane.....\$2.00
 Za inosestrvo.....\$3.00
 NASLOV
 uredništva in upravnitve je:
 1004 N. Chicago Street,
 Joliet, Ill.
 Telefon: 1048

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Štev. 4.—No. 4.

JOLIET, ILL., 25. JANUARJA, (JANUARY) 1922.

Leto VIII. Volume VIII.

Papež Benedikt XV. umrl.

Rim, 22. jan. — Sv. Oče, papež Benedikt XV. je danes zjutraj ob šesti uri umrl.

Ko je Dr. Cherubini, papežev telesni zdravnik konstatiral smrt sv. Očeta, je to žalostno vest iz smrtne sobe zbrani množici kardinalov v predsobi sporočil pomožni papežev državni tajnik Msgr. Pizzardo. Takoj zatem so se v baziliki sv. Petra turbno oglasili mogočni zvonovi naznanjajoči smrt vrhovnega poglavarja sv. Cerkve in dušnega nadpastirja 300,000,000 katolikov širom sveta. Temu zvonjenju se je še pridružilo žalno zvonjenje iz vseh štiristo rimskih cerkva, in cerkva širom Italije.

Sv. Oče je bolehal samo devet dni; najprvo se ga je vsled prehlada lotila influenza, ki se je zadnje dni razvila v pljučnico. Vsi poizkusi profesorjev in zdravnikov, ohraniti papeža pri življenju, so ostali brez uspeha, kajti pljučnica 67 in pol let starega papeža je dosegla svoj vrhunec.

O polnoči je kardinal Giorgi bral sv. mašo za papeža in mu pri tej priliki podelil poslednje zakramente.

Se pol ure pred smrtjo je hotel sv. Oče vstati, želeč, da naj ga oblečejo; končno se je pa v agoniji zopet ulegel in ob 6. uri mirno v Gospodu zaspal.

Vsi prisotni papeževi sorodniki, strežaji in člani vatikanskega osebja so pričeli ihteti in jokati, ko je sv. Oče umrl, številni kardinali so pa v predsobi goreče molili.

Papežev državni tajnik, kardinal Gasparri je zatem prevzel začasne posle pokojnega papeža, katere bo izvrševal do 6. februarja, ali do izvolitve novega papeža.

Na trgu pred Vatikanom se je kmalo zatem zbrala številna množica ljudstva, ki je klečala in glasno molila za pokojnega sv. Očeta.

Vest o papeževi smrti je bila v Rimu najprvo naznanjena italijanskemu ministrskemu predsedniku Bonomi-ju, ki je kralja o tem informiral.

Italijanski kralj je zatem izdal ukaz, da naj se na vseh javnih in državnih poslopih širom dežele potegne zastava na poldrog v znamenje žalovanja smrti sv. Očeta.

Rim, 22. jan. — Sv. Oče leži danes v svoji spalnici, kjer je umrl. Oblečen je v svojem ornatu s tiaro na glavi, v rokah pa drži sv. rožnivenec. Obraz mrliča je precej upadel, kar znači, da je sv. Oče moral prestajati hude bolečine. Dva papeževa stražnika ga v polni opravi stražita, med tem ko spredaj številni kropilci kleče in molijo. Jutri bo truplo sv. Očeta prenešeno v sikstinsko kapelo; pogreb se bo vršil najbrže v četrtek; sv. Oče bo počival v kripti pod Vatikanom.

Vsled smrti papeža Benedikta bo dne 6. februarja sklican konzistorij kardinalov iz vseh delov sveta, kjer bodo le ti v konklavi izvolili naslednika. V kolikor se zamore sedaj

soditi, so za to mesto že trije kandidati: sedanji papežev državni tajnik kardinal Gasparri, dalje kardinal Merry del Val (rodom Spanec) in kardinal Maffi iz Pize. Konzistorija se med drugimi tudi v deželita ameriška kardinala O. Connell iz Bostona in Daugherty iz Filadelfije. Za izvolitev novega papeža je v kolegiju kardinalov potrebna dve tretjinska večina glasov.

Papež Benedikt XV. je bil 259. vrhovni vidni poglavar sv. Cerkve. Izvoljen je bil dne 6. sept. l. 1914. ali nekaj mesecev po izbruhu svetovne vojne.

Tekom vojne je v mnogih slučajih skušal bojvite narode pripraviti do premirja. Najbolj je sv. Očeta bolelo sree, ko je Italija Avstriji vojno napovedala; obe državi sta namreč strogo katoliški. Sv. Oče je Nemce najstrožje obsojal, ko so prelomili mednarodno pogodbo in vpadli v Belgijo. Ko je bila "Lusitania" potopljena, je pok. papež Benedikt poslal nemškemu kaiserju protestno brzojavko nad takim nečloveškim postopanjem.

Papež Benedikt XV. je bil v vseh zadevah pravi in vreden naslednik pok. papeža Leona XIII in Pija X. največjih cerkvenih poglavarjev. Njegov prednik, Pij X. je umrl vsled žalosti ko ni mogel preprečiti krvave svetovne vojne.

Dne 4. jan. 1919 ga je obiskal bivši ameriški predsednik Woodrow Wilson na poti na mirovno konferenco v Parizu. Pogovarjala sta se oba dolgo časa o socialnih in vojnih razmerah; pri odhodu je papež Benedikt Wilsonu podaril dragoceno, \$40,000 vredno v mozaik vdela no sliko Sv. Petra. — To je bil prvi slučaj v svetovni zgodovini, da bi bil kak ameriški predsednik, dasiravno nekatoličan od papeža v avdijenci sprejet.

Teden dni zatem, ko je sv. Oče zasedel svoj prestol, je razposlal v svet svojo znano encikliko, proseč vse svetovne vladarje, da naj se pomirijo; 12. dec. 1914 je pa prosil bojne sile, da naj saj v božičnem času prenehajo z ofenzivo; vendar Rusija in Turčija nista hoteli tej želji ugoditi.

Od onega časa dalje je pok. papež Benedikt še večkrat s prošnjami, kliči in molitvami skušal pomiriti bojujoče se države. Pisal je bivšemu avstrijskemu cesarju Francu Josipu, da naj za božjo voljo preneha z bojevanjem, nemškega cesarja je pa vprašal, pod kakim pogoji bi bil pri volji skleniti mir.

Maja l. 1916 je papežev delegat v Washington Msgr. Bonzano predsednika Wilsona s Benediktovem imenu naprosil, da naj Združene države pomirijo Evropo. Leta 1917 je sv. Oče z velikim navdušenjem odobral mirovno noto preds. Wilsona. Najbolj zanimiv in važen je bil papežev oklic na vsa narode, izdan v svet dne 8. avgusta 1917, da naj s človeškim klanjem vendar enkrat že prenehajo; tedaj je tudi pisal bivšemu avstrijskemu cesarju



PAPEŽ BENEDIKT XV.

Karolu in vladi v Berlin, obsojajoč krvavo človeško klanje, katero ste Nemčija in Avstrija povzročili.

Pok. sv. Oče je bil tekom minule vojne edino takrat vesel, ko so 18. dec. 1917 Angleži Turkom iz rok izrgali sv. deželo in mesto Jeruzalem. Mnogo je pok. papež tudi pripomogel k ideji mirovne konference in je storil neizmerno in veliko dobrega za vsled vojne prizadete narode.

Iz njegovega životopisa posnemamo sledeče: Rojen je bil dne 21. nov. 1854 v Pegli, Italija; njegov oče je bil iz stare plemenitaške rodovine delle Chiesa. Šolal se je na Caproniškem učilišču, in je dovršil svoje bogoslovne študije v Rimu. V duhovnika je bil posvečen l. 1878 ter je postal kmalo zatem privatni tajnik pok. kardinala Rampolla v Madridu, kojo službo je opravljal do l. 1901. Zatem je bil prestavljen k Sv. Stolici kot papežev svetovalec in je bil povzdignjen v Monsignorja. Dne 16. dec. 1907 ga je pok. papež Pij X. imenoval za nadškofa v Bologni; maja l. 1914 je pa postal kardinal, to je bilo pol leta prej, predno ni bil za papeža izvoljen.

Včna mu slava in časten spomin!

Predsednik Harding izjavil sožalje povodom papeževe smrti.

Washington, D. C. 22. jan. — Predsednik Harding je naročil državnemu tajniku Hughes-u, da naj odpošlje povodom smrti papeža Benedikta XV. kardinalu Gasparri-ju v Rim sledečo sožalno brzojavko:

"Vest o smrti Njega Svetosti Benedikta XV. je predsednika Združenih držav zelo ganila, vsled česar izraža predsednik Vaši Eminenci svoje globoko sožalje. — Človekoljubje pok. papeža; njegovo pospeševanje za dosego miru, njegova dobrotljivost in velika izkušnost so zanj pridobila srca ljudi od vse-

povsod. Prerano smrt pokojnega papeža se bo globoko obžalovalo po vseh Združenih državah."

Danes se zglašča v uradu apostolskega delegata Most Rev. Bonzano številno uradnikov ameriške vlade in zastopnikov drugih vlad, kjer izražajo svoje sožalje povodom smrti pok. papeža Benedikta; tako prihajajo apostolskemu delegatu tudi številne sožalne brzojavke iz vseh delov Združenih držav.

Konvecija premogarjev.

Shamokin, Pa. 20. jan. — Na tu se vršči konferenci zastopnikov premogarjev, trdega premogovnega okraja je bilo sklenjenih in sprejetih več važnih točk.

Predysem se je sklenilo zahtevati 20 odst. povišanje plače za kontraktno delo in \$1.00 priboljška za dnevno delo.

Plačilno lestvico, oziroma novo pogodbo naj se uveljavi samo za dobo dveh let; posameznih pogodb se ne sme vpoštovati.

Uvede naj se 8-urni delavnik po vseh okrožjih antracita (trdega premoga.)

Za čezurno delo se zahteva celo plačo in pol; za delo ob praznikih in nedeljah pa dvojno plačo.

Uvede naj se takozvana "Standard check-off" dolečba.

Pri morebitnih neprilikah in v važnih zadevah naj se dovoli premogarjem več pravic in udobnosti.

Odstavo in nameščenje premogarjev naj imajo v potrebnih slučajih v oskrbi starejši premogarji.

Ako gl. odbor premogarske unije do l. aprila t. l. ne bo dosegel obnovitve plačilne lestvice z operatorji, se ima z delom označeni dan vsepovsod prenehati.

Nova plačilna lestvica premogarjev.

Indianapolis, Ind. 20. jan. —

Glavni uradniki premogarske unije "The United Mine Workers of America" se zelo zanimajo za vprašanje glede nove plačilne lestvice premogarjev mehkega premogovnega okraja, če bodo kompanije novo lestvico do konca marea t. l. podpisale, ali ne? Zadeva se nanaša na 400,000 premogarjev v 20 raznih državah.

Dosedanja pogodba, oziroma plačilna lestvica poteče z 31. marcem t. l.

Ako se do tedaj tega važnega vprašanja ne reši, ne bodo organizirani premogarji znali svoje plače za dobo prihodnjih dve let.

John L. Lewis, predsednik označene unije je še za 6. jan. t. l. v Pittsburgh sklical operatorje na posebno konferenco, kjer naj bi se določilo čas in kraj nove konference za sestavo nove plačilne lestvice; te konference se pa vsi operatorji niso hoteli vdeležiti.

Ameriško organizirano delavstvo ne odobrava konference v Genovi.

Washington, D. C. 22. jan. — Samuel Gompers, predsednik A. F. of L. največje delavske federacije v Združenih državah nikakor ne odobrava načrta, da bi se naša dežela vdeležila svetovne ekonomske konference v Genovi v skupini, ali v družbi sovjetske Rusije.

Glede te zadeve je Gompers v glasilu te unije obelodanil zanimiv članek, kjer trdi, da bi bil tak korak največji pregrešek za Združene države, kajti Amerikanci bi na ta način javno priznali Leninovo in Trotskijevo sovjetsko vlado.

Gompers piše: "Li smemo upati, da bomo dospeli do višjih in boljših mednarodnih odnosov, če podamo roke takim strahovitnežem, ki se hvalijo, da upravljajo vlado s strahom in krvoprelivanjem? Ako bi zdaj Leninovo nasilje pripoznali, bi to naš sedanji položaj še bolj zmešalo; zavleklo bi tudi čas pripoznanja ruske vlade, katero bo ljudstvo enkrat ustanovilo in svobodno izvršilo."

Smrtni skok iz 16. nadstropja.

New York N.Y. 22. jan. — Danes je iz svoje gobe v 19. nadstropja Commodore hotela skočila 50 letna Mrs. F. W. Sherwood iz Berkeley Calif. V kolikor se je zamoglo dognati je navedenka izvršila samomor vsled finančnih spletk. Ker znaša višina iz 19. nadstropja do tal nad 200 čevljev, je bilo telo samomorilke pri padcu do cela zmečkano in razmesarjeno.

Na smrt obsojen.

Des Moines, Iowa, 22. jan. — Tukajšnja velika porota je pri drugi obravnavi spoznala Joe Williams-a krivim umora učiteljice Miss Barbare Thorsdale. Morilca zedne smrtna kazen.

Originalno povabilo na zborovanje.

Zanesville, Ohio, 20. jan. — Narodna zveza izdelovalcev opeke je te dni povabila predsednika Hardinga, da bi se prihodnji teden letne konvencije te zveze vdeležil. V to svrhu se je predsedniku poslalo navadno opeko v lično izdelani škatljici. Na eni strani opeka je bilo vtisnjeno sledeče vabilo:

"V veliko čast si štejem, da Vas vabimo na našo konvencijo, vršečo se od 23. — 28. t. m. v Indianopolisu. Narodna zveza izdelovalcev opeke"

Predsednik Harding se je za to originalno povabilo primerno zahvalil.

Trije bratje ubiti pri vožnji.

El Paso, Tex 22. jan. — Ker je potniški vlak na nekem križišču zadel v avtomobil bratov Hignett, so bili vsi trije na mestu ubiti. Žrtve so: 20 letni Erman, 18-letni Russell in 16-letni Karol Hignett.

Slepa Slovenka dobila nagrado pri strojepisju.

Chikaški listi poročajo, da se je minuli teden v trgovskem oddelku John Marshallove višje šole vršila strojepisna tekma med učenkami te šole. Prvo nagrado je dobila gđ. Florence Shied, ker je napisala po 153 besed v eni minuti in naredila v 15 minutah pisanja samo 3 napake.

Te tekme se je udeležilo tudi več slepih učenk, izmed katerih je dobila prvo nagrado gđ. Mary Sirovatka, drugi nagrado pa Slovenka, gđ. Justina Kosmač, hčerka znanega rojaka John Kosmač, na zapadni 22. cesti.

Gđ. Justina Kosmač je stara 18 let. Dasiravno je revica popolnoma slepa, bo letos dovršila višjo trgovsko šolo; poleg tega je tudi izborna igralka na klavir. Čestitamo!

V BLAGOHTNO UVAŽEVANJE!

Ker bom moral tekoči teden ves svoj uradni čas porabiti na letni seji glavnega odbora K.S.K. Jednote, mi bo nekaj, četudi nujnih stvari tikajočih se poslovanja Jednote zaostalo. Skušal bom vse nujne in važne stvari takoj po končani letni odborovi seji drugi teden rešiti. Vsled tega mi tudi ne bo mogoče pravočasno asesmentu za mesec februar razposlati. Prosim vse cenj. tajnike in tajnice da to dejstvo blagohotno vpoštevajo.

Jošip Zalar,
 gl. tajnik K.S.K.J.

LISTNIČA UREDNIŠTVA.

Vsled priprave polletnega računa od strani tiskarne, kateri bode priobčen v prihodnji izdaji "Glasila"; vsled sestave in priobčitve zapisnika seje glavnega odbora in ker se bo te seje tudi urednik "Glasila" udeležil, bo prihodnja številka izšla za en dan, ali morda za dva dni kasneje kot običajno.

Društvena naznanila in dopisi

VABILO K IGRI

Društvo sv. Jožefa št. 2, K. S. K. J., Joliet, Ill., bode priredilo v nedeljo 29. jan. 1922 igro s petjam v treh dejanjih v "Slovenija" dvorani. Pričetek bo ob drugi uri popoldne in ob pol osmih zvečer. Pevske točke proizvajajo Slov. Kat. Pevsko društvo "Joliet".
Pozdravni govor Predsednik John Filak

Petje.

- 1) "Pozdravljam te" — Mešani zbor J. Laharnar
- 2) "Dekle na vrtu zelenem sedi" — Mešani zbor z tenor solo. M. Bajuk
- 3) "Skrjanček — Mešani zbor W. Ferjančič
- 4) "Venček narodnih pesem" — Mešani zbor A. Marelčič
- 5) "Roža" — Mešani zbor J. Laharnar
- 6) "Naš maček je ljubeo imel" — Narodna M. Bajuk
- 7) "Delaj, delaj dekle pušlje" — Narodna M. Bajuk
- 8) Angleška pesem s tenor solosplovom — Poje g. John Chernovich

II.

IGRA S. PETJEM "PRI KAPELICI"

- Repar, bogat kmet John Košir
Metka, njegova hči Josephine Buchar
Ivan, kmečki sin John Živetz
Liza, njegova mati Augusta Živetz
Lipe, štaecunar na vasi Frank Vraničar
Jurček, vaški čednik Paul Laurič
Poštar Anton Russ
Dva orožnika Anton Skul in Alojs Planinec
Jera Klepetulja Katherine Rogina
Agata, dekla pri Reparju Amalia Uršič
Zanjice in pešice — Dorothy Uršič, Mary Videtič, Mary Filak, Theresa Russ, Amalia Božek, Agnes in Mary Strnišec
Koseci — Kvirin Nasembeni, John Filak, Fred Ambroz, Joseph Videtič
10) "Lahko noč" — 7 glasni mešani zbor Ig. Hladnik
Pred in po igri proizvajata na klavir gđin. Molly Uršič in Alojs Planinec. Na gledi proizvajajo g. Frank Gregoras.
K obilni udležbi vabi

ODBOR.

Iz urada zastopnika društva "Marije Device" št. 33 Pittsburg, Pa.

S tem podajem članom (i-cam) in Mladinskemu oddelku gori omenjenega društva kratko finančno poročilo o poslovanju med našim društvom in Jednoto v minulem letu kakor sledi:

Celoletnega asesmenta Jednote poslanega za odrasle je bilo: \$2487.56
Ases. Mlad. oddelka: \$134.95

Skupaj \$2622.51
Od Jednote smo prejeli:
Za tri operacije \$150.00
Za 6 nagrad 6.00
Za nagrade 1.30
Mlad. oddel. 157.30

Torej je Jednota več prejela \$2465.21
S tem lahko rečemo, da smo imeli v minulem letu v vsakem oziru srečo, čeprav so vladale slabe delavske razmere.

Nadalje naznanjam, da je bilo na letni seji zaključeno, da bo od 1. jan. 1922 dalje društvo plačalo po \$6.00 (šest) bolniške nadpore na teden z istim asesmentom kot je bil do zdaj. To si naj zapomnijo oni člani, ki niso bili na zadnji seji, posebno pa oni, na potnih listih.

K sklepu želim mnogo uspeha sobr. gl. uradnikom pri njih delu na letnem zborovanju.
Bratski pozdrav celokupnemu članstvu naše K.S.K. Jednote.

John Filipčić,
zastopnik dr. št. 33.

Iz urada tajnika dr. sv. Alojzija št. 42 Steelton Pa.

Kakor sem poročal na zadnji mesečni seji o zadevi društvenih pravil, ista so mi že vsa posla razun 4 knjžice katere imam še v zalogi; treba bode primerno število novih naročiti.

Ker so nekatere točke že črtane druge zopet pomankljive v pravilih, raditega je sedaj prilika, da se pravila nekoliko popravijo ter zboljšajo, ene točke črtajo in druge dostavijo v zadovoljnost članstva.

V to svrhu je določen dan v nedeljo dne 29. jan. ob 2 uri popoldne v naši dvorani za razmotrivanje ter popravek društvenih pravil. K temu prosim vse članice našega društva, da tudi one nekoliko pomislijo za njih bolniško podporo, postrežbo v hudi bolezni.

To sem omenil raditega ker so me nekatere članice vprašale po bolniški podpori. Pre-

pričan sem, ako se sedaj oglasi- te za bolniško podporo vsaj polovico člnice (v 2 mesecih), člani društva Vas bodo gotovo sprejeli v ta oddelek brez vsake pristopnine.

K sklepu k tem mojim skromnim vrsticam prosim vse člane, da se prihodnjo nedeljo za- nesljivo vdeležite omenjenega zborovanja kajti ta seja bode velikega pomena za sestavo društvenih pravil, katera bodo zanaprej merodajna in veljavna.

Za dr. sv. Alojzija št. 42.
Anton Malešič, tajnik.

Društvo sv. Jurja št. 64
Etna, Pa.

S tem naznanjam vsem članom našega društva skup t. m. Določilo se je za dobo deset mesecev (do 13. okt. t. l.) prost pristop v naše društvo, tako da novemu članu ni treba plačati tega pristopa, ampak samo za Jednoto.

Ta doba velja do 13. oktobra, ali do desetletnice društvenega obstanka.

Zdaj je dana lepa prilika za pristop vsem onim, ki še niso pri nobenem društvu, ali pa če hočejo pristopiti še k enemu.

Posebno pa priporočamo staršem, da vpišejo svoje otroke v naš Mladinski oddelk, ker isti je velike važnosti za njih. Pri našem društvu je lani dne 5. novembra umrl Marko Vulakovič, član Mladinskega oddelka našega društva. Plačeval je od 4. aprila 1917. ali od pristopa samo po 15c mesečnega ases. V 3 in pol letih je njegoy oče vplačal zanj vsoga skupaj \$6.30. Ko je umrl ta otrok še ni bil 7 let star. Oče ga je pa imel zavarovanega tudi pri neki angleški Insurance, kjer je plačeval zanj po 40 in 50c na mesec. Naša K.S.K. Jednota je izplačala očetu \$380.00 (Tristo osemdeset) posmrtnine, od angleške Insurance družbe je pa dobil samo \$138.00 ali mnogo manj! Tukaj vidite veliko razliko med našim Mladinskim oddelkom in angleškimi Insurance družbami glede vplačevanja ases. in izplačila posmrtnine. Pri nas se je vplačalo trikrat manj ases. na mesec, dobil je pa skoraj trikrat več posmrtnine kot od one angleške družbe. Zato vsem prav toplo priporočam naš Mladinski oddelk.

Tukaj še navajam celoletni račun našega društva za l. 1922.

Dohod. je bilo lani \$2353.45
Izdatkov pa \$2529.49

..... \$176.04

Več smo izdali kot prejeli. Samo bolniško podpore smo l. 1920 izplačali \$588.00. Pač velika svota za društvo, ki niti 100 članov ni štelol!

Društvo ima danes v svoji blagajni \$781.91; kredita pri neplačanem ases. pri članih pa za 299.10 to bi znašalo skupno imetje \$1081.10. Reči morem, da smo se navzlic slabim delavskim razmeram še precej dobro držali.

Glede dela je tu pri nas še vedno slabo; posebno za moznice (navadne) delavce; teh je tu v okolici Pittsburga še na tisoče in tisoče že celo leto brez dela. Če pa slučajno dobi kakor delo, mora pa delati več kot so delali prej trije. Obetali so nam zlate čase pod republikansko vlado, pa smo naleteli na veliko razočaranje, na brezdelnost po celi deželi. — Da bi se le razmere kmalo izboljšale! Pozdrav vsemu članstvu K.S. K. Jednote.

John Skoff, tajnik.

NAZNANILO.

Slov. podp. društvo sv. Ane št. 150 K.S.K.J. v Newburgh, O. je sklenilo na seji meseca januarja t. l. za tri mesece uvesti prost pristop k društvu in sicer za mesec februar, marec in april t. l.

Društvene seje se vršijo vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 1. uri pop. v S. N. Domu.

Žene in dekleta! Zdaj imate lepo priliko, da pristopite k dobremu društvu. Katera želi pristopiti, naj se javi pri podpisani tajnici društva:

Miss Agnes Bobnar,
3522 E. 81 St.
Cleveland, O.

Društvo sv. Ant. Padov. št. 158
Hostetter, Pa.

Tukaj navajam imena na glavni seji izvoljenih društvenih uradnikov za tekoče leto.

Martin Zabkar, preds.
Jos. Zakrajšek, tajnik.
Jakob Povšhe, blagajnik.
Josip Zakrajšek, zastopnik
Anton Zabkar, zapisnikar.
Jos. Germ, boln. obiskovalec.
Redna mesečna seja se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. Hrvat. Narodnem Domu.
Bratski pozdrav
Tajnik.

Društvo sv. Alojzija št. 161
Gilbert, Minn.

Novi odbor našega društva za l. 1922.

Predsed. Alojz Verbič Box 622.
Podpreds. John Slavič,
Tajnik Mike Semeja, Box 353.

Zapisnikar John Preglet,
Blagajnik Frank Peternel
Zastopnik Josip Korošec, Box 584.

Nadzorni odbor: Mike Sterniša, Frank Borovčan in Math Bukovec.

Seja se vrši vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v prostorih br. Al. Verbiča.

S sobratskim pozdravom
Josip Korošec,
zastopnik.

Društvo Marije Magdal. št. 162
Cleveland, O.

S tem naznanjam vsem članicam našega društva, da se bo asesment pobiral vsak prvi ponedeljek v mesecu pri seji in vsak drugi četrtek od 6. do 7. ure zvečer v dvorani stare šole sv. Vida. Ako pa kateri članici ni mogoče prinesiti asesmenta ta dva določena dneva, lahko tudi plača na domu tajnice.

Cenj. sosesre! Se enkrat Vas opominjam na novi konvenčni asesment, ali doklado 10c. Katera članica ne bo ta naklade 10c prinesla in plačala, tudi njenega drugega rednega ases. ne bom od nje vzela.

Jednota zahteva na podlagi pravil od vsega članstva redno plačevanje konvenčnega asesmenta in naše društvo ne bo za

nobeno članico iz svoje blagajne tega doplačevalo. Toliko v blagohotno ravnanje!

Ob enem še prosim vse članice, da se v obilnem številu vdeležite prihodnje seje dne 6. februarja, ker bo na tej seji več tozadevnih točk na dnevnem redu. Na tej seji se bode še enkrat naša društvena pravila prebrala.

S sosestrim pozdravom
Josephine Menart, taj.
1277 Norwood Rd.
Waukegan, Ill.

ODMEVI PREDSTAVE z dne 15. jan., katero so priredili društveniki sv. Štefana št. 1. K. S. K. J. iz Chicaga za društvo sv. Jožefa št. 53 K. S. K. J. Waukegan.

Igra je bila nekaj krasnega, zanimivega, da, rekel bi nekaj neprekošnjivega. Vsi igralci so bili jako dobro razpoloženi, kar priča, ko so tako mojstrsko igrali. Dvorana je bila polna do zadnjega prostora. Občinstvo je bilo ginjeno mojstrskega nastopa in humorja in hvale ni bilo ne konec ne kraja. Smelo rečem: član ki spada k društvu sv. Štefana št. 1. K. S. K. J. je lahko ponosen na članice igralce tega društva. Društvo sv. Jožefa št. 53, K. S. K. J. se tem potom še enkrat najiskrenejše zahvaljuje za požrtvalnost društva sv. Štefana št. 1. Chicago, vsem igralcem, igralkam, sobr. režiserju Fr. Mravlji in številnim gostom iz Chicaga. Živelj napredni Chicago!

Ideja, da sosedno društvo poseti svoje posestrinsko društvo v drugi naselbini je nekaj lepega, nekaj posnemanja vrednega. Koliko spoznanja, prijateljstva se na ta način napravi! Koliko zanimajha se rodi do društva, oziroma do čele slavne K.S.K. Jednote. Spomladi, na poziv društva sv. Štefana št. 1. gremo pa mi v Chicago.

Vreme imamo tukaj krasno, kot za zimski čas. Z delom gre bolj počasi kot povsod; no pa za slabim mora priti bolje. — Na društvenem polju je tu splošno še precej dobro. Naj še omenim da naš Buildin & Loan Association prav dobro napreduje v kljub slabim časom; no pa čuditi se temu ni, ker ta stvar je nekaj izvanredno dobrega, posebno za delavca, da vsak lahko pride do svojega doma. Za mladeniče, mladenke, da se priuče varčevati in s tem napravijo doto, ali podlago za samostojno življenje.

Dne 4. februarja bode zopet dana vsakemu prilika, da vsak lahko z malo svoto prične, ker ta dan se prične zopet novo poslovno četrtletje. Delnice so po 25c. na teden za vsakih \$100.00 dolarjev. Torej ne zamudite te prilike, žal vam ne bo, kajti prehitra za tako dobro stvar ni nikoli, pač se pa dostikrat obžaluje — zamudo. Torej 4. februarja v soboto ob 7. uri zvečer vsi v Frank Opekov dvorano na deseti cesti. Če se tudi z eno samo delnico po 25c. na teden prične, se izplača.

Spozdravom
John Umek.

Kakor povsod drugod, tako tudi Slovenci v Sheboyganu prav marljivo prebiramo časopise; pa če človek bolj brska po novinah, tem več zve o splošni revščini po celem svetu. Najbolj se nam smili Jugoslavija, naša mati, ki bi res ne smela imenovati — Jugoslavija, ampak Ubogoslavija. Zato je pa že skoro vsakdo na tihem sklenil: Ne, v stari kraj mi ne kaže iti; ostal bom tukaj v Ameriki, in Amerika bo moja stalna domovina. Res je, da tudi tukaj ni vse, kakor bi človek želel, vendar obrača se na

bolje. — V naši naselbini splošno vlada mir in sloga; zato hvala Bogu nimamo takega preklinjanja z brezbožci in odpadniki kakor pa primer v velikih mestih, kjer po nevednosti mešajo vero s socializmom. Lepo je razvita trgovina med našimi rojaki, in trgovci uživajo dober ugled pri Amerikancih vsled svoje poštenosti in podjednosti. Nad 250 delavskih družin ima svoje lastne domove. V verskem oziru smo dobro preskrbljeni. Poleg lepe cerkve na hribu stoji krasna stavba — šolsko poslopje. Otvorili bomo šolo, če Bog da, že prihodnje leto, da se našim otrokom ne bo treba potikati po tujih šolah. Slovenska župnijska šola bo dom izobrazbe v katoliškem duhu za otroke slovenskih katoliških staršev. Velik korak za napredek cerkve smo storili stem, ko smo kupili svoje pokopališče v obsegu 12 akrov. Krasna je lepa pokopališča! Zdej pri potoku so zaraščene ciprese in drugo drevje. Nemški dekan, Rev. Thiele, je rekel, ko je blagoslovil pokopališče: "Nisem mogel verjeti, a danes ko na lastne oči vidim ta krasni prostor, moram pripoznati, da vi Slovenci nas vse prekosite!" Na pokopališču je zgrajena lična kapelica.

Vsled srečno izbranega prostora, vsled naravne lege pokopališča v izkopanih jamah ne bomo nikdar naleteli na vodo. — Da bo pa pokopališče v vsakem oziru ustrezalo svojem namenu, treba je bilo misliti na vodovod, da bomo po letu s skropljenjem ohranili grobove sveže in da bo celo pokopališče res izgledalo kakor lepa njiva božja. V tem oziru gre vsa čast in hvala našem vrlim rojaku Mr. Antonu Suša. Napeljava vodovoda bo stala približno \$2000.00 (dva tisoč) dolarjev. Mr. Anton Suša se je ojunacil in rekel: "To stvar bom pa jaz preskrbel!" Doma je iz Trebelnega in v Sheboyganu živi že 22 let. V našem mestu ga vsakdo pozna kot poštenega trgovca in dobrosrčnega moža. Med vsemi narodnostmi ima svoje prijatelje in kamor on potrka in reče: "Pomagajte mi, da bom to stvar izpeljal, kakor sem obljubil, povsod je njegova beseda uslišana. Slovence ta stvar ne bo stala niti enega centa. Najmili Bog podaljša Mr. A. Suši v krogu njegove dobre družine življenje do skrajnih meja in naj ga tukaj in v večnosti blagoslovi za njegovo plemenito delo. Upamo, da bo ta dober vzgled navdušil vse farane, da bo vsak storil po svoji najboljši moči vse, kar more za napredek naše cerkve in šole. — Ne samo pri pogrebih tudi sicer marsikomu stopijo solze v oči, ko stopi na blagoslovljena tla našega pokopališča, češ: tukaj bo tudi za me moj zadnji dom, tam večnega počitka od težkega življenskega boja! Da, grobi se bodo odpirali, drug poleg drugega — danes meni, jutri tebi! In ko naš morda že več ne bo na svetu, takrat se bodo šole uresničile pesnikove besede:

Ko jaz v gomili črni bom počival,
In zelen mah poraste nad menoj —
Velikih časov srečo bo užival.
Imel bo jasne dneve narod moj, —
S pozdravom,
Frank Mikek.

POPRAVEK

V številu 2. priobčenem naznanilu društva sv. Jožefa št. 12 v Forest City, Pa., naj se zadnja vrsta pravilno čita: "Pozdravljam vse članice in članice K.S.K. Jednote". V onem stavku je bil namreč pozdrav do članov pomotoma izpuščen.

Stvar je sicer malenkostna, a jo popravljamo, da ne bodo hudomušniki društvenega tajnika vsled tega zbadali.

V zadnjem, št. 3, priobčenem naznanilu tajnika dr. sv. Mihaela št. 163 Pbg., Pa., je bilo pomotoma izpuščeno ime podpredsednika br. Frank Jagoš-a. Pri imenu Math Robič-a naj se namesto označbe urada "kolektor" pravilno čita "balektor." Pravičen naslov društvenega blagajnika in zastop. je Mike Sambol, 134-45 St. Pbg., Pa. Redne seje tega društva se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu v Hrvatski cerkveni dvorani v Millvale, Pa.

Uredništvo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

M. P. Sheboygan, Wis. — Slike onih dvoječic z opisom se radi tega nisimo mogli priobčiti, ker je bila nabava kljišaja vsled stavke fotografierjev v Chicagu zadržana.

Stvar sledi v št. 6. Pozdrav! Josip Grdina, West Park, O. — Nadaljevanje Vašega za to in prihodnjo izdajo nemogoče! Sledi v št. 6. Pozdrav!

Lokalne vesti.

Dne 18. t. m. zjutraj je umrla v tukajšnjem samostanu usmiljenka Sister M. Domitilla, ki je bila pred par leti prednica šolskih sester pri naši župnijski šoli Sv. Jožefa. Bila je jako nadarjena in delavna. Veliko je pripomogla vodstvu naše šole, da se je ista pospela tako visoko tekom preteklih par let, da se naše šole učenci zamorejo kosati in tekrovati z učenci katerisibodi šole v mestu. R. I. P.

Dne 16. t. m. sta bila poročena v naši slovenski cerkvi Sv. Jožefa g. Frank Racič, 605 N. Broadway, in gđe. Amalija Zupančič, 313 Smith St. Bilo srečno!

V četrtek, dne 19. t. m. ob 8. uri zjutraj se bo darovala v naši cerkvi sv. Jožefa slovesna peta sv. maša za vse žive in pokojne člane (ice) K.S.K. Jednote in za uspeh pri letnem zborovanju glavnih uradnikov, ki so se tekoči teden sešli v Jolietu. Pri tej priliki bo pel cerkveni pevski zbor znano, krasno Ed. Marzovo latinsko mašo v F.

Prijatelje dramatike opozarjamo na današnje vabilo dr. Sv. Jožefa št. 2 K.S.K. Jednote in gledališki predstavi in koncertu, katerega priredi označeno društvo v nedeljo popoldne dne 29. t. m. ob 2. uri pop. in zvečer ob pol 8. v župnijski "Slovenija" dvorani. Igra "Pri Kapelici" je v resnici nekaj krasnega in bo tukaj v Jolietu ta dan prvič vprizorjena.

V počast in pozdrav glavnim odbornikom K.S.K.J. priredi dr. sv. Genovefe št. 108 v četrtek (26. t. m.) zvečer v dvorani K.S.K.J. sijajen ples. Ker se mudi na tem zborovanju poleg drugih tudi nekaj novih glavnih uradnikov, je prav in umestno, da jih vsa jolietška društva K.S.K.J. in iz Rockdale ta večer prvič v svoji sredini pozdravimo. Pred vsem so na to veselico uljudno vabljeni uradniki in uradnice lokalnih krajevnih društev K.S.K.J. Na sporedu bo tudi nekaj pevskih točk katere bo proizvajal naš vrli Pevski zbor cerkve sv. Jožefa; po sporedu sledi ples; sviral bo znani Sweetov orkester. Cenj. gostje dobro došli! — Minulo nedeljo popoldne ob 2. uri se je vršila v dvorani stare šole letna farna seja, katera se je vdeležilo približno 400 faranov, da je bila dvorana do zadnjega kotička zasedena. Sejo je otvoril in vodil g. župnik, Rev. J. Plevnik, ter prečital celoletni račun iz koje-ga posnemamo sledeče glavne podatke:

Celoletnih dohodkov s preostankom l. 1920 je bilo \$43,581.27, stroškov pa \$36,544.09, torej je znašal preostanek 31. dec. m. l. \$7037.18. Stolnine se je vplačalo \$2362.00, nedeljska kolekta je znašala \$4445.31, mesečna kolekta \$3,801.30, veliki letni kolekta \$2106.96, božična \$1554.72, birmanska \$679.86, šolnina \$2659, dohodki župnijske dvorane "Slovenija" \$2295.00; to so večje in glavne svote dohodkov. Izmed stroškov navajamo \$11,300.00 naplačila za župnijsko dvorano, \$4366.52 za popravilo in obresti cerkvenega dolga \$4,750.00. Natančen račun in ostali izdatki so natančno označeni v "Cerkvenem glasilu". Letošnji celoletni farni račun je v resnici natančen in lepo urejen, ker so posamezni prispevki faranov v 28 okrajih tako natančno za vsakega posebej razdeljeni in sestavljeni koliko je vsakdo vplačal stolnine, za veliko noč, božič in na mesec. Cerkveni kolektorji so nabrali po hišah \$3801.30.

Navzoči farani so izrekli č. g. župniku zaupnico in zahvalo za tako lepo sestavljeno letno poročilo, tako tudi vsem cerkvenim odbornikom.

Ker izdatki pri vzdrževanju farne šole naraščajo, se je skle-

nilo prirediti enkrat tekom leta kolekto v cerkvi, samo da ne bo treba šolnine vsled slabih sedanjih delavskih razmer povisati. Priredilo se bo v to svrhu tudi kako veselico.

Sklenilo se je tudi pot pred novim farnim pokopališčem in na pokopališče popraviti in z gramozom nasuti.

Seja je trajala cele 3 ure. Navzlic nekaterim poedincem, ki niso prišli na to sejo iz pravega namena, se je seja na lep način vodila in zaključila. Na predlog farana Fr. Struna, podpirano po Jerry Laurichu, je bil ves stari cerkveni odbor z veliko večino zopet izvoljen. Na predlog farana Ant. Nemanich-a st.—vsestransko podpirano, je bila na to seja z molitvijo zaključena.

Ker se je na tej seji rešilo in docela pojasnilo nekaj gotovih točk, je upati, da bo ta seja obrodila obilen sad, složnost in napredek pri naši slovenski farni sv. Jožefa kakoršen je bil minulih 30 let.

Cerkveni odborniki za tekoče leto so: Rev. John Plevnik predsednik; John Grahek blagajnik; nadzorniki: George Stonich, Joseph Zalar, Michael Ursich, Alois Jansekovič, Frank Terlep, Frank Hočvar, Jos. Sitar in Ant. Golobitsh.

in zvezana s številnimi rekami, ki se iztekajo v veletok Mississippi. To ozemlje so odkrili pogumni francoski raziskovalci in misijonarji, vsled tega so bili Francozi gospodarji te zemlje, dokler ni njih moč in slava za vedno v Ameriki zginila.

Zapadni del Združenih držav teče od Rocky gorovja do pacifiškega morja.

Priseljevanje v razne pokrajine.

Angleži so svoje prve kolonije vstanavljali ob atlantskem obrežju. Da se niso bolj proti

centralni planjavi pomikali, so jih pri tem ovirali veliki hribi in gozdi; bali so se tudi nasilnih Indijancev.

Angleški kralj Jurij III, je že l. 1763 sestavil obris in nekatere zemljepisno karto novega ozemlja v Ameriki. Pri tem je naredil takozvano proklamacijsko črto, ki je tekla od izvirov rek, iztekajočih se v atlantski ocean. Vse, na zapadni strani te meje (črte) nahajajoče se ozemlje je bilo določeno za Indijance, kamor se evropski kolonisti niso smeli seliti.

Kolonije, ležeče v centralni skupini so bile zelo lepo urejene; ker so imele dobro vlado, so tudi bolj naglo napredovale. Sloja in edinstvo teh kolonistov in višje ideje istih so pripomogle k dosegu neodvisnosti od strani Velike Britanije.

Kmaloproglašeno neodvisnosti se je pričelo ljudstvo od Atlantika bolj zapadno čez prelaze Appalahijskega gorovja pomikati in preseljevati, osovito ob dolgi reki Ohio; številno novih priseljencev je pa osovito v centralnem delu na

tem rodovitnem ozemlju naraščalo. Gradila so se mesta; vstanavljajo se je vlade in posamezne nove države od izvira do izliva veletoka (reke Mississippi).

Ker naravna lega ozemlja na zapadu za kolonizacijo ni prikladna in vsled suše in pomanjkanja dežja v gorskih krajih je zapad še dandanes najmanj obljuden. Nove kolonije so nastajale le v onih krajih, kjer se koplje raznovrstno rudo; zlato, srebro, baker itd. (Dalje sledi.)

STERNOVI

trgovini z obleko, Joliet, Ill.

se vrši

Velika razprodaja raznega preostalega blaga. Razprodajemo celo zalogo blaga v kosih ali ostankih, katero sedaj lahko pri nas kupite pod tovarniško ceno. Razprodaja traja samo nekaj časa.

Drobnarije.

Sukanec (Cvirn)

Najboljši Coatov sukanec v špulcah, črne, bele in druge barve 5c

ZAPONKE ZA OBLEKO

..... (Dress Snaps) De Longove črne in bele. 6 kar za 25c

VARNOSTNE IGLE

(Safety Pins)

De Longove črne in bele. Vredne 12½ ducat. 4 ducate za 25c

GUMBI IZ BISERNE

MATICE

Pearl Buttons)

Navadni in lepši, najboljši vrste, 4 karte za ... 25c

Ostanki blaga po 12½c jard

6000 jardov ostankov blaga v raznih krajših kosih, razne kakovosti in barve. Ta skupina blaga je najbolj važna pri tej razprodaji. — Velika izbira. Te vrste blago se je prej prodajalo po 65c jard. Ne zamudite te edke prilike!

Danes razprodajamo to blago po 12½c jard

Raznovrstno drugo blago

Prejšnja cena do \$1.59 jard.

Velveteen — vse barve Platno — razne vrste. Blau-Eiderdown — krepe 2 go za obleko, razne vrste. Okraski (drapery) iz Madras blaga, dolgi in široki in več drugega blaga na izbor

po 59c jard

Vredno blago

Prejšnja cena do 75c jard.

Razne brisalke iz platna. Marcerized Soisette. Črni Marguissete blago za zastonje. Madras blago za zastonje. Grenadin blago. in več drugega blaga na izbor

po 25c jard

Znižane cene že narejenih oblek in predmetov.

SUKNENE PECO — PLUSH SUKNJE ZA ŽENSKE

Kranso izdelane, trpežne, dolge 36 palcev in podšite. Ostalo jih je le nekaj. Cena samo \$9.95

PECO PLUSH SUKNJE

V zalogi imamo še 50 zimskih sukenj za ženske iz sukna in Peco plusha, obrobjeni in nadšiti z kožuhovino in okraski. Te vrste suknje so se prodajale po \$35. Zdaj jih pri nas dobite za \$16.95

ŽENSKE JOPICE

50 svilnenih jopic, crepe de chine, georgette crepe in minnette v vseh barvah. Bluze in jopice po najmodernejšem kroju. Razprodajamo jih po \$2.49

ŽENSKI SWEATERJI

iz zephyr blaga in volne z velikimi ovratniki, ter pasom. Vse barve in velikosti. Cena \$4.95

Lot 1.

Obeleke za ženske, stara cena \$12.50. Sedanja cena samo \$5.90

SWEATERJI

Za deklice in gospodične. Izdelane iz zephyr blaga in volne vseh barv v velikosti do 34. Samo ena cena \$9.98

Lot 2.

Obleke, stara cena \$16.75. Sedanja cena \$9.75

Lot 3.

Obleke ki so prej veljale do \$16.95, sedaj \$12.95

Lot 4.

Vse naše obleke iz Crepe sateena in trocoteena. Stara cena \$23.95. Zdaj samo \$15.95

Lot 5

Izbera naših svilenih oblek in iz Tricotina. Stara cena do \$35. Sedanja cena \$18.95

Razprodaja moških in ženskih čevljev.

TU NAVAJAMO SAMO NEKAJ VRST TEGA BLAGA PO IZREDNO NIZKI CENI. NE PREZRITE TE ZALOGA. VSAK PAR BOSTE LAHBO NOSILI. MI JAMČIMO ZA TRPEŽNE PODPLATE IN FINO IZDELANO USNJE.

OXFORD IN STRAP ČEVLJI

najnovejšega izdelka. Gladki in z kopicami. Iz raznega sunja, patent, satina, črne in rjave teleče kože. Cena samo \$4.90

NIZKI ČEVLJI

za nedeljo, rjavi ali črni iz angleškega usnja. Srednje in široke pete. Stara cena \$6.50. Sedanja cena \$4.90

ŽENSKI ČEVLJI

Tu spada velika izbira preostalih

čevljev po najnovejši modi; v raznih barv iz teleče kože, Pete srednje velikosti. Na izbero. Velikost od št. 2½ do 8. Široki od AA do D. Stara cena \$7.50. Sedanja cena \$2.95

Zgodovinski podatki Združenih držav.

(Nadaljevanje.)

Konstitucionalna konvencija.

Ustavna ali konstitucionalna konvencija, sklicana v mesecu maju l. 1787 v Filadelfiji je štela 55 prisotnih delegatov; 10 izvoljenih delegatov se vsled bolezni in drugih zadržkov ni vdeležilo.

Predsednikom te konvencije je bil soglasno izvoljen George Washington.

Se le po štirimesečnem zasedanju, debatiranju in razmotrivanju je bila nova konstitucija sprejeta in sicer dne 17. sept. 1787.

Po končanem glasovanju je sledilo podpisovanje te konvencije. Ker niso bili vsi prisotni delegatje — z nekaterimi točkami nove ustave povsem zadovoljni, tudi niso hoteli vsi isto podpisati. Izmed 55 je ustavo podpisalo samo 39 delegatov, 16 pa ne.

Prva, ali konfederacijska ustava je določila, da naj obstoja konfederacija (zveza tedanjih kolonijskih držav) samo iz kongresne zbornice; o kakem predsedniku ni bilo nič omenjenega; tako tudi ne o poslovanju in področjih zveznih sodišč. Za tedanjo narodno vlado je bilo torej težko uveljaviti svoje postave. Nova, in še danes veljavna konstitucija je pa razdelila vlado v tri odseke.

V zakonodajo, obstoječo iz senata in kongresa.

V ekzekutivo: predsednika in višje uradnike in v pravno ali sodniško, obstoječo iz zveznih, ali narodnih sodišč.

Naloga senata in kongresa je, da sestavljata in delata postave; predsednik s svojim kabinetom vred mora paziti da se te postave izvršujejo, med tem ko zvezno (vrhovno) sodišče tolmači ustavnost postav.

Vsaka posamezna država ima po svojih zakonodajnih zbornicah (legislaturah) pravico delati zase, ali svoje postave, med tem ko je konstitucija najvišja postava za vso deželo; isto morajo izpolnjevati narodna vlada, vse državne vlade, ta ko tudi vse ljudstvo.

Nova, dne 17. sept. 1787 v Filadelfiji, Pa. sprejeta konstitucija je na ta način ustvarila močno centralno vlado. Do bila je vrhovnega izvrševalnega uradnika (predsednika) vrhovno sodišče, svobodno trgo-

vino med posameznimi državami; dala je kongresu moč za nalaganje davkov; nova konstitucija je na ta način glavni temelj našega narodnega življenja.

Pri odobritvi te konvencije je bilo treba na konvenciji označiti več kompromisov ali pogoditev in dogovorov; pred vsem je bila zelo važna točka v zadevi zastopništva poslancev. Male države so se namreč bale, da jim bodo večje države po svojih številnejših zastopnikih odrekale zajamčene pravice. Končno se je pa stvar tako uravnalo, da naj se število kongresnikov (poslancev) računa po številu celokupnega prebivalstva vsake posamezne države; vendar se ne sme v senat poslati več kot dva zastopnika, pa naj si bo že država velika, ali majhna. To je male države pomirilo.

Druga točka je bil način zastopništva. Ali se naj pri ljudskem štetju k celokupnem prebivalstvu prišteva tudi sužnje, ki nimajo volilne pravice? To točko se je rešilo na način, da se je štelo 5 sužnjev za tri svobodne državljane. Tretja točka je bila do l. 1808 ustavljena in prepovedana.

X. POGLAVJE. NARAVNE POTEZE ZDRUŽENIH DRŽAV.

Tri velike zemljepisne pokrajine.

Združene države se delijo v tri velike zemljepisne pokrajine: atlantiško strmino, centralno, ali osrednjo planjavo in v zapadno gorsko planoto.

Atlantiška strmina (slope) se prostira od atlantiškega oceana do grebena Appalachian gorovja. V tej skupini ali v tem delu je ob morju mnogo številnih luk in pristanišč; in mnogo rek daje dosti vodne sile; v južnih in centralnih državah so zalivi in reke zvezani z notranjiščino držav. Na atlantiškem ozemlju je priseljevanje inozemcev prva leta jako slabo napredovalo; dandanes pa živi o teh vzhodnih državah največ prebivalcev naše dežele. Za časa revolucije je spadalo to iztočno ozemlje pod angleško vlado.

Centralno ozemlje teče zapadno od Appalachian gorovja do grebena Rocky gorovja. Zemlja tukaj je zelo rodovitna

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

Izšaja vsako sredo.

Lastnica Krnjsko-Slovenska Katoliška Jednota v Združenih državah Amerike.

Uredništvo in upravljanje:

1804 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

Telefon 1048.

Naročnina:

En štampa, na leto	\$1.50
En štampa, na tri mesece	\$0.50
En štampa, na šest mesecev	\$0.75

OFFICIAL ORGAN

of the GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

of the UNITED STATES OF AMERICA

Maintained by and in the interest of the order.

Issued every Wednesday.

OFFICE:

1804 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

Phone: 1048.

Subscription price:

For Members, per year	\$1.50
For Nonmembers	\$2.00
For Foreign Countries	\$3.00

Pogled v bodočnost ameriških Slovencev

Pisati životopis o kaki osebi, sestavljati zgodovino o kakem društvu, narodu, državi itd. na podlagi bistvenih podatkov in preteklosti je naravno lahko; ravno tako tudi ni težko opisati sedanje razmere kake osebe, organizacije, naroda ali države.—Vse drugače in težje je pa za osebo, ozir. člankarja podati nekaj takega v javnost, kar se bo domnevno še le čez 25 ali 50 let izvršilo! —

Usoda marsikaterega posameznika, tega ali onega društva, naroda in države pa sloni na prihodnosti.

Baš minula svetovna vojna je svet izničila, da se že četrto leto po sklenjenem premirju pripravlja na svoj bodoči obstanek, na kak način bi mu bila boljša bodočnost, napredek in razvoj zasigurani in na kak način bi se razne države za vedno iznebile ponovne vojne.

Pretekla zgodovina ameriških Slovencev je, kakor znano kratka, a zanimiva; stara komaj 60 do 70 let. Žal je, da do danes črti milijona ameriških Slovencev ni moglo skupaj sestaviti svoje prave zgodovine in je tudi nikdar ne bo, ker to je skoro do cela nemogoče.

Naš zaslužni rojak Rev. Jurij Trunk je pred leti pač izdal obširno in lično knjigo "Amerika in Amerikanci". Avtor tega zanimivega literarnega dela je inozemec. Imel je sicer do bro voljo, kot tujec ameriškim Slovencev nekaj zanimivega podati; prišel je parlat začasnno k nam iz stare domovine in je na podlagi površnih informacij sestavil svoje veliko delo. To delo pa žal ni avtentično, popolno in zadostno. Vseeno moramo biti ameriški Slovenci Rev. Trunku vsaj za njegov dosežen uspeh hvaležni, ker inace bi danes še toliko naše zgodovine ne imeli.

Kar se tiče naše preteklosti, moramo ameriški Slovenci z zadovoljstvom povdarjati, da smo bili dosedaj na svojem mestu. Napredovali smo v vseh ozirih. Koliko cvetočih naselbin imamo danes! Koliko podpornih organizacij! Kulturnih in drugih društev; časnikov! Raznih zavodov in naših podjetij! Da, v resnici ameriški Slovenci smo lahko ponosni na našo preteklost ako primerjamo delovanje naših sobratov Hrvatov in Srbov.

Zdaj pa nastane glavno vprašanje: Koliko časa bomo ameriški Slovenci še na površju ostali? Koliko časa bomo še obstojali in životali? —

Tu je potreba treznega pomisleka, razsodnosti in dokazov. Kakor kažejo današnje razmere lahko smelo trdimo, da se bo čez 25, ali 50 let vse to predrugačilo in izpremenilo. —

Ameriški Slovenci se vedno bolj in bolj bližamo pogubi in minljivosti. Pisec tega članka sploh ne misli dočakati l. 1971, ali še 50. let. Gleda pač boječe na to leto, v katerem ne bo več o ameriških Slovenceh ne duha, ne sluha; do tedaj bomo mi vsi pomrli; naši potomci bodo pa vtonili v morje amerikanizacije. Priproste in kratke so te prorokovalne besede, a resnične; tako resnične, kakor danes ta članek čitate in pišemo dan 25. jan. 1922.

Čez 50 let ne bo več naših sedanjih cvetočih slovenskih naselbin, cerkva, ne bo več naših duhovnikov, podpornih Jednot in zvez; tedaj ne bo več čitati kakega slovenskega tednika, dvo-tednika, mesečnika, ali celo dnevnik; vse bo zaspalo, ker čez toliko časa ne bo več ameriških Slovencev, ki bi tako stvari vzdržavali. —

Razne naše slovenske naselbine, fare, občine, slovenske farme, trgovine, podjetja, društva, organizacije, Domi itd. bodo tedaj prišli že v druge roke. Imena istih bodo še ostala, a lastniki, voditelji in upravniki istih naši potomci ne bodo več pristi Slovenci.

Razlogov in dejstev zato bi lahko tu celo kopico navedli. Statistika nam kaže povprečno dobo ene generacije od 25 do 30 let. Dobro! Ali sploh veste, koliko generacij smo že preživeli? Dve. Zdaj stopamo že v tretjo. Naši prvi potomci, oziroma prva generacija pred toliko leti nazaj je bila še slovenska; druga se je v tem oziru že nekoliko poamerikanizirala, tretja bo pa popolnoma američanska.

Mnogo je k usodi ameriških Slovencev prizadela minula svetovna vojna. Čelih 6 let nismo imeli običajnega prirastka in naraščanja iz stare domovine. Vse kaže na to, da bo priseljevanje Slovencev iz domovine v bližnji bodočnosti tudi omejeno in zadržano na podlagi strogih naseljskih postav. Kaj se bo torej že čez nekaj let z nami zgodilo? Mi, kar nas je že pri letnih in bolj starih ameriških Slovencev bomo pomrli; naši priseljencev ne bo več, — in na ta način bo zvezda ameriške Slovenije za vedno zatmenila.

Naši rojaki v starem kraju, zgodovina, knjiga in preteklost jim bo pač pričala, da so svoječasno v Ameriki živeli njih domačini in rodni sobratje, koji so pač s površja zginili.

Je li sploh še kak blažilen pripomoček v tem oziru? — Da! Ukreniti potrebne korake, da bi se živeli ameriških Slovencev za vedno ohranil v tej domovini, je naravnost nemogoče; lahko pa narodno smrt ameriških Slovencev za nekaj let podaljšamo, če to sami hočemo. Na kak način?

Mi, kar nas je še pristnih ameriških Slovencev, ki poleg našega dočelnega (angleškega) jezika ljubimo in še čislamo našo milo, drago materino (slovensko) govorico in jezik, — mi moramo na to delovati, da ta jezik prenaglo in prehitro ne vtone v morje amerikanizacije.

Glede tega navajamo tukaj par vrstic, posnetih iz prvega in najstarejšega slovenskega lista v Ameriki, ki je nedavno o tem sledeče pisal:

"Slovenskim družinam v Ameriki je priporočati, da v svojih domovih obéujejo izključno v domačem materinem jeziku.

Naj bi pazil vsak oče in vsaka mati, da otroci govorijo med sabo izključno slovenski, ako je pa v hiši kedo, ki našega jezika ne razume, v takem slučaju se naj govori angleški, da se tujca ne žali. Naš materin jezik je tako lep in vrednoten biser kakor je vera naših očetov. Ti sta dve svetlinji neprecenljive vrednosti. Kdor ne ljubi svojega materinega jezika, tudi ne more biti trden v veri svojih očetov; pa tudi ne more biti dober ameriški državljan. Kolikokrat slišimo visoke državniške priporočati nam: "Bodite zvesti ameriški zastavi, a istočasno pa ne pozabite čislati svojega materinega jezika in vere svojih očetov!"

Zares, krasne in zlate besede! Da bi se po njih le sleherni ameriški Slovenec in Slovenka ravnal(a)!

Na naše veliko začudenje moramo ponovno na tem mestu konstatirati dejstvo, da naš slovenski narod v Ameriki mi sami v pogubo in h koncu tiramo.

Pri marsikaki slovenski družini, slovenskemu očetu in materi, ki morda angleščine niti ne prevladujeta, je prišel njih materin jezik žal v nemilost. Govori se in tolče doma samo pri družini blaženo angleščino. Mati in oče se naravnost iz svojimi otroci sramujeta, da sta prve besede v slovensčini izgovarjala, da sta znala prve molitvice in pesmi samo v slovenskem jeziku; tukaj pa naj njih otroci s pristnim slovenskim družinskim imenom drugim na ljubo in starišem v sramoto mili slovenski jezik zavrzijo! — Takega postopanja v resnici ne moremo razumeti! Baš tako postopanje piše zgodovino smrti ameriškim Slovencev.

Naravno, da ne smemo od tu rojenega Vašega sina, ali hčere pričakovati, da se kot Američanec ne bo prilagodil ameriškim razmeram običajem in tudi jeziku. Rétčemo le to: Čim več jezikov tvoj sin zna in umeje, tem več velja. Angleški jezik govori vsak postopač na cesti, slovensčine pa vsakdo ne razume. —

Mislimo, da smo s temi besedami dosti označili glavne rane na telesu ameriških Slovencev, katere bi se še lahko nekoliko izlečilo, da ne bomo prehitro ameriške Slovenije v grob položili.

Slovenski oče in mati! Ako hočeta kaj dobrega za bodočnost ameriških Slovencev storiti, spoštujta in čislajta v krogu svoje družine tudi slovensčino. Učita otroke pred vsem in najprvo svoj lastni materin jezik, vsaj angleščine se bodo italij kmalo brez vašega truda privadili.

Slovenska mati! Ali ti ne bo hudo, ko te bodo morda na tvoja stara leta tvoji lastni otroci pregnali, zasramovali, črtili ali celo zapustili? Vsemu boš pa ti sama kriva, ker si bila pri njih vzgoji tako brezbržna, da si v domači hiši in pri svoji družini slovensko govorico — zavrgla. Zatorej, če je še čas, premisli vse to dobro, ravnaj drugače, in stopi iz vrste grobokopov našega naroda!

ALI SMEMO RABITI V JAVNOSTI SVOJO MATERINSKO?

New York.—Nedavno je privrni oddelek najvišjega sodišča države New York (Appellate Division of the New York Supreme Court) izrekel sodbo, da je važnega pomena za vse tujerodne skupine v Ameriki. Slo je za pravdo, ki je zapodala vprašanje, da-li imajo govornici na javnih, zakonito dopustljivih shodih v dvoranah, ob estnih vokalih ali sličnih shaljških pravico posluževati se drugih jezikov razun angleščine.

Pravda se je izcimila iz sledečega dogodka: Neki Žid, imenom Louis P. Goldberg, je bil pred časom aretiran ob nemnem cestnem vogalu v Brooklynu, ko je povodom agitacij o stanovanjskem vprašanju govoril pred skupino tam zbranih ljudi proti pretiranim najemninam, ki jih brezvestni hišni gospodarji izsiljujejo. Policijski komisar Richard E. Enright je bil ravno tedaj po svoji astni inicijativi izdal naredbo, da je prepovedala rabo tujih jezikov na javnih shodih, in policaj, ki je izvršil aretacijo, je postopal v zmislu te naredbe. Prihodnjega dne je policijski sodišče (Magistrate Court) razpravljalo o tem slučaju in Goldberg je bil oproščen. On je nato vložil tožbo proti police commissionerju Enright, Police Lieutenant Adam Klotz in proti zasebniku Michael Singer za odškodnino radi protipostavne aretacije. Ko je ta pravdni slučaj prišel v razpravo pred County Court, je bila tožba odbita kot neutemeljena. Sodišče je izreklo, da sicer ne odobrava one policijske naredbe, ampak da je mnenja, da Police Commissioner bi ne smel biti povzročev odškodninskih tožbam, ko se on prizadeva varo-

vati javni red take velemestne občine. Goldberg je vložil priziv proti tej sodbi.

Razsodba prizivnega sodišča pa je bila zdba za Goldberga in je bila potrjena pravica do javne rabe tujih jezikov. Sodnik Putnam je prečital sledeče mnenje najvišjega sodišča:

"Da vzdržujemo vpravičenost prizivnikove aretacije, bi morali iti do skrajnih posledic in smatrati, da je vsakdo, ki javno govori v tujem jeziku, podvržen aretaciji, brez ozira na namen ali značaj njegovega govora. Aretirati pa človeka, v židovski sosesčini govori v židovskem narečju, bi bila zatirajoča prekršitev pravic židovskih državljanov.

"Radi tega ta poskus zabraniti državljanem njih pravico v svoji materinski jezik je popolnoma neopravičen.

"Zdi se zares, da je bila ona naredba izdana le vsled nagiba posebne prilike. To se je zgodilo, ker policija v splošnem ne razume govorice Židov. Radi tega, da se obvaruje proti neredom in izgredom, ki se jih je bala ob tedanjem kritičnem stanju mestne stanovanjske situacije, je policija želela zapovedati, naj vsi govori bodo držaui v angleščini. To utegne razlagati, ali ne more vpravičevati take policijske uredbe. V takem slučaju se celo državna legistatutna ne bi mogla kaj takega ukreniti."

Sodnik Putnam je ovrgel sodbo nižjega sodišča (County Court) in odredil novo razpravo o Goldbergovi tožbi za doškodnino proti Commissionerju Enright.

Kar velja za židovsko narečje, velja seveda tudi za vse druge jezike, in radi tega je ta odločba najvišjega sodišča države New York skrajne legalne važnosti za vse tujerodne skupine.

Razna važna vprašanja in odgovori.

Kdo je izdelal prvi tarifni (ooluinski) zakonski načrt v Združenih državah?

(Aleksander Hamilton l. 1787 v svrbo pokritja primanjkljaja v državni blagajni.)

Kje in kdaj je bilo prvo gledališče v Združenih državah o tvorjeno?

(Leta 1752 v Williamsburgu, Va.)

Kdo je prvi pevski kvartet sestavil?

(Sloveči nemški komponist Hayden.)

Kako je nastalo ime meseca marca?

(Po rimskem vojnem bogu Mars-u.)

Kdaj in kje je bila mednarodna dobrodelnna druž. Rdečega Kriza ustanovljena?

(Dne 26. okt. 1863 na konferenci v Zenevi, Švica. Te konference so se vdeležili delegatje 14 raznih svetovnih držav. Švicarska republika je vsled tega vzela znani ženevski križ za svoj državni grb; tako je tudi družba Rdečega križa za križ za svoj uradni znak pripoznala.)

Kaj nam značijo besede "Stabat Mater"?

(Krasno latinsko pesem, ki opeva sedem žalosti Device Marije, ko je stala pod križem na gori Kalvariji.)

Kje je bil vrt Gethsemane? (Na neki mali farmi pod Oljsko goro, kake pol milje od Jeruzalema oddaljeno.)

Kdo je bil Konfucij? (Kitajski modrijan, ki je učil svojo vero od l. 530 do 479 pred Kristusovim rojstvom.)

Kdaj se je pričela mohamedanska vera? (Mohamed je pričel učiti svojo vero l. 591 ko je bil 41 let star. Umrl je l. 632.)

Kako so nastale čete janičarjev? (Marsikdo bo mislil, da je beseda "janičar" pristnega slovenskega izvora, kar pa ni res, ampak izvira iz turškega debla. "Jeni cheri" (nova armada), katero je ustanovil sloveči otamanski cesar Orkhan v drugi polovici 13. stoletja. K janičarjem so Turki jemali samo krščanske mlade podanike, katere so po svoji veri za turško vojaško službo izvežbali. Nekateri janičarji so bili bolj krvoločni in grozoviti kot pa Turki.)

Kaj pomeni beseda telefon? (Ta beseda je povzeta iz stare grščine "tele phonos" (hitri glas).)

Kaj je oligarhija? (Način vlade, kjer je vrhovna moč samo nekaterim osebam poverjena.)

Kdaj se je pričela civilna vojna v Združ. državah? (Dne 13. aprila l. 1861, deset minut pred 5. uro zjutraj.)

Kdaj je George Washington prvič in zadnjič zaklel? (V bitki pri Mommouth, N. J. ko se je skušal njegov general Lee nalašč pred sovražnikom umakniti.)

Katera divja žival v Indiji je naj bolj nevarna in krvoločna? (Bengalski tiger.)

Kaj je povzročilo konec borb gladiatorjev? (Na Grškem je bila v starih časih borba z meči zelo v čišlih; take dvoboje se je prirejalo ob velikih svečanostih na kakem javnem prostoru.)

Pri neki taki borbi je nanaglom v areno stopil menih Telomachus, ter je skušal oba borileca pomiriti. To je navzoče gledalce tako razkačilo, da so tega mniha na mestu kamenjali.

Kmalo zatem je grški cesar Honorij gladiatorstvo prepovedal.)

Katera država na svetu je na jezerih najbolj bogata? (Država Minnesota, ki jih šteje okrog 10,000.)

Kaj znači beseda: "Enciklopedija"?

(V grščini pomeni ta beseda: "Splošen opis, ali navodilo.")

Kdaj je bil napeljan prvi ameriški brzojav? (L. 1841 med mestom Baltimore in med Washingtonom, D. C.)

Kdaj je bilo mesto London ustanovljeno? (To mesto je l. 43 po. Kr. r. neki rimski guverner ustanovil.)

Čemu se je pok. lastnika značnega cirkusa Buffalo Bill tako imenovalo? (Stotnik Wm. F. Cody je pri gradbi Kansas—paciifiske železnice poldrugo leto nabaval hrano za številne železniške delavce. V tem času je pobil okrog 4000 bivolov (divjih volov) in vsled tega je ime Buffalo Bill do svoje smrti ohranil.)

Kako veliko je premogovno ozemlje v Združenih državah? (Isto znaša 211, 345 štirjaških milj.)

Kdaj so prišle navadne zveplenke v splošno rabo? (Leta 1834.)

Koliko je znažala angleška armada za časa ameriške revolucije? (Angleži so v tem času v Ameriko poslali 112,000 mož pehote in 22,060 mornarjev.)

Katera je najmanjša država naše Unije? (Rhode Island, ker meri samo 1050 štirjaških milj.)

Koliko jezikov in raznih narečij je na svetu? (3425.)

PRIPRAVLJAJTE SE ZA PŁAČANJE DOHODNINSKEGA DAVKA.

New York.—Zakon določa, da treba v dobi od l. jan. do 15. mar. prijaviti svoje dohodke tekom l. 1921 in plačati dohodninski davek, ki odpada na te dohodke. Vložitev te prijave po izpolnitvi posebnega formularja se imenuje "filing an income tax return". Davčna oblast priporoča davkoplačevalcem, naj ne čakajo do zadnjega dne, marveč naj se že sedaj pripravljajo na izpolnitev svoje davčne dolžnosti.

Prijaviti mora svoje dohodke vsak samec, katerega čisti dohodek (net income) za l. 1921 je znašal \$1000, ali več, in oženjenec, ako živi skupaj z ženo, ako njegov čisti dohodek je znašal \$2000 ali več.

Čisti dohodek pomenja: sirovi dohodek (gross income) manj nekaterih odbitkov za poslovne stroške, zgube, takse, itd. Sirovi dohodek vključuje ves zaslužek tekom leta; torej plače ali mezdo, bonus, nagrade—glede delavca ali uradnika; oziroma ves zaslužek iz prodaje izdelkov, iz prodaje ali najemnine zemljišč itd.—glede farmerja.

Ljudje, ki so oženjeni, bodo letos plačali manj davka. Kajti novi zakon določa, da je oženjeni davkoplačevalec oproščen do \$2500 (mesto prejšnjih \$2,000) in za nadaljnjih \$400 (mesto prejšnjih \$200) za vsakega otroka ali odvisno osebo. Samec je kakor poprej—oproščen do \$1000 svojega čistega dohodka. Te oprostitve veljajo za vse v Združenih državah stalno nastanjene osebe, bodisi državljane ali inozemce. Takozvani ne-nastanjeni inozemci (non-resident alien). Namreč oni, ki se nahajajo le začasno v Združenih državah, so oproščeni do \$1000, nimajo pa pravice do oprostitve glede otrok ali odvisnih oseb.

PROŠNJA. Ali ima morda kako Dramatično društvo, Čitalnica, ali posameznik znano gledališko igro "Bratrance"? Radi bi jo dobili za neko društvo tukaj v Jolietu. — Igro bomo takoj prepisu hvaležno vrnili.

Upravištvo "Glasila."



Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inskorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1894.
GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.,
 Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. decembra 1921 skupna izplačana podpora \$2,005,368.00

GLAVNI URADNIKI:

- Glavni predsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St., Joliet, Ill.
 I. podpredsednik: Matt Jerman, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colo.
 II. podpredsednik: John Mravintz, 1022 East Ohio St., N. S. Pittsburg, Pa.
 Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Zapisnikar: John Lekan, 406 Marble St., Joliet, Ill.
 Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.
 Duhovni vodja: Rev. Francis J. Azbe, 620-10th St., Waukegan, Ill.
 Vrhovni Zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, 843 E. Ohio St. N. S. Pittsburg, Pa.
- NADZORNI ODBOR:**
 Frank Opeka, star 26 Tenth St., North Chicago, Ill.
 Martin Shukle, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.
 John Zulich, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
 John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
 Anton Nemanich, 1000 N. Chicago St., Joliet, Ill.
- POROTNI ODBOR:**
 Martin Težak, 1201 N. Hickory St., Joliet, Ill.
 Frank Trempush, 42-48th St., Pittsburg, Pa.
 John Wukshinich, 5031 W. 23. Place Cicero, Ill.
- PRAVNI ODBOR:**
 Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.
 R. F. Kompare, 9206 Commercial Ave. So. Chicago, Ill.
 John Dečman, Box 529 Ferest City, Pa.
- UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":**
 Ivan Zupan, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Telefon Chicago 1048.
- JEDNOTIN ODVETNIK:**
 Ralph Kompare, 9206 Commercial Ave. So. Chicago, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopisa, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročila pa na "GLASILO" K. S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago, St., Joliet, Ill.

Iz urada gl. tajnika

FINANČNO POROČILO K. S. K. JEDNOTE ZA MESEC DEC. 1921. ASSEMENT 12-21.

Dr. št.	Plačali na ases. 12-21	Smrtnina	Poškodnin.	Centr. bol. podp.
1.	\$ 329.44		\$ 50.00	
2.	753.39		50.00	
3.	254.10			
4.	180.82			
5.	230.29			
7.	767.10			
8.	189.28			
10.	35.53			
11.	151.56	1,000.00	50.00	86.00
12.	438.41			
13.	92.41			
14.		2,000.00		95.00
15.	250.31	1,000.00		
16.	203.32			
16.	203.32			
17.	55.94			10.00
20.	116.94			64.00
21.	121.62			
23.	114.51			
24.	17.37			
25.	704.83	1,000.00		
29.	658.57			
30.	608.30			122.00
32.	138.91			125.00
33.	207.71			
38.	154.40	1,000.00		
39.	31.38			
40.	173.43			
41.	145.69			
42.	234.00			
43.	185.49	158.33		
44.	335.75			
45.	109.86			146.00
46.	72.33			
47.	145.86			
49.	102.76			17.00
50.	417.53		50.00	
51.	79.81			
52.	204.83			66.00
53.	300.25			
54.	128.13			
55.	200.01			105.00
56.	249.57			
57.	333.72			
58.	162.37			
59.	447.73		50.00	220.00
60.	159.22			
61.	40.43			
62.	316.22	500.00		
63.	130.18			
64.	208.38			
65.	96.04			
67.				50.00
69.	148.65	1,000.00		
70.	10.59			
71.	214.61			30.00
72.	58.67			
73.	115.95	1,000.00		43.00
74.	95.71			30.00
75.	279.06		50.00	
77.	261.71			
78.	105.23			
79.	285.76			
81.	279.46			
83.	27.26			
84.	82.56			
85.	125.17			97.00
86.	156.01			
87.	65.55			10.00
88.	155.50			
89.	39.53			
90.	149.49	200.00		
91.	115.33			
92.	198.39			
93.	79.97			
94.	144.81		50.00	58.00
95.	43.00			
97.	100.82			
98.				
100.	85.43			
101.	152.45			
103.				

104.	95.54		
105.	79.58		
108.	174.40		
109.	66.09		
110.	69.21		
111.	78.51		
112.			
113.	84.40		
114.	71.64		
115.	169.95		
118.	37.25		
119.	58.30		
120.	215.06		
121.	52.24		
122.	63.62		
123.	88.31		
124.			
126.			
127.	150.87		
128.	67.33		
129.	20.61		
130.	7.43		
131.	265.62	50.00	
132.	124.36		153.00
133.	52.80		78.00
134.	53.06		
135.			
136.	104.62		
139.	46.04		
140.	39.45		
143.	41.65		
144.	165.41		
145.	46.38		
146.	132.48		
147.	63.24		
148.	67.30		
148.	64.51		
150.	94.71		
152.	100.94		
153.	76.29		
154.	25.86		
156.	114.51		
157.	81.17		
158.	29.79		
160.	63.60		
161.	31.56		
162.	407.07		
163.	276.50	50.00	
164.	103.38		
165.	52.15	500.00	
166.	49.42	800.00	
167.	9.81		
168.	50.95		
168.	75.02		50.00
169.	46.67		

Preostanek 1. decembra 1921 \$857,371.08

Prejemki tekom meseca dec. 1921

Prejeli od društev \$20,172.57

Obresti 10,631.32

Najemnina gl. urada 450.00

Bonus pri nakupu obveznic 678.82

\$31,932.71

Izplačali:

Posmrtnine \$10,158.33

Poškodnine 500.00

Centr. bolniške podpore 1,751.50

Dotečene obresti od kupljenih obveznic 245.66

Upravni stroški 3,722.42

16,377.91

Preostanek 31. dec. 1921 \$872,925.88

Joliet, Ill., 31. dec. 1921.

JOSIP ZALAR, gl. tajnik.

FINANČNO POROČILO MIA DINSKEGA ODDELKA K. S. K. J. ZA MESEC DEC. 1921.

Dr. št.	Vplačani asesment.	
1.	\$ 26.90	80. 5.00
2.	51.65	81. 14.25
3.	9.00	83. 1.20
4.	3.90	84. 6.60
5.	8.40	85. 8.55
7.	34.35	86. 7.05
8.	7.55	87. .75
11.	10.20	88. 6.90
12.	21.40	89. 3.00
13.	2.55	90. 20.25
14.		91. 1.85
15.	8.85	92. 6.35
16.	1.05	93. 2.65
16.	1.05	94. 4.50
17.	.45	95. 3.75
20.	8.75	96. 9.00
21.	3.45	97. 7.50
23.	5.00	98. 4.05
25.	24.50	99. 3.75
29.	65.55	100. 9.00
30.	9.45	101. 7.50
33.	11.55	102. 4.05
38.	18.30	103. 5.30
40.	5.70	104. 10.80
41.	6.75	105. 9.15
42.	22.15	106. 7.50
43.	2.10	107. 1.80
44.	6.60	108. 1.80
45.	2.25	109. 2.55
46.	.90	110. 10.95
47.	8.20	111. .30
49.	5.40	112. 5.40
50.	22.95	113. 2.25
52.	16.20	114. 4.10
53.	25.80	115. .90
54.	4.05	116. 1.35
55.	3. 140.	117. 14.55
56.	12.45	118. 6.80
57.	18.90	119. 11.55
58.	1.95	120. 9.30
59.	15.45	121. 1.35
60.		122. 1.95
61.	13.65	123. 8.25
62.	3.15	124. 7.50
63.	33.60	125. 1.35
64.	8.70	126. 3.90
65.	10.85	127. 4.20
67.	3.30	128. 1.50
69.		129. 2.70
70.	3.00	130. 4.05
72.	13.75	131. 2.00
74.	5.70	132. 3.00
75.	8.55	133. 15.00
77.		134. 29.25
78.		135. 3.00
79.	15.15	136. 1.05

168.	3.90
168.	1.95
169.	2.60
10.00	
Skupaj	\$986.70
Preostanek 1. dec. 1921	\$22,081.23
Vplačanega od društev	986.70
Obresti	71.25
	\$23,139.18

Izplačila:

Smrtnine \$900.00

Za prestop med članice 63.75

Upravni stroški 80.00

\$ 1,043.75

Preostanek 31. decem-
bra 1921 \$22,095.43

Josip Zalar, gl. tajnik.

Bojazljivec.

Ortica iz minule svetovne vojne
(Iz angleščine prevlel Iv. Z.)
(Konec.)

Tekom naslednjega dne je začel na površju onega jarka čudne glasove.

— Moj Bog, moj Bog—so me že izsledili!

Nato se je preplašeni begunec proti izhodu jarka obrnil, ter zapazil orjaškega korporala v družbi dveh drugih vojakov z nasajenimi bajoneti v rokah.

Korporal mu je osorno klical:

“Pridi ven, ti garjeva oveca! Le prekolni sebe in dan, ko si se pridružil naši “D” stotniji ter s tem pokvaril njeno dobro ime.—Postavljen boš ob steno, kjer te čaka zaslužen plačilo.

— Primita ničvredneža. Ako se le zgane in skuša morda uteči, pobožajta ga malo z bajonetom in ga pošljita v krtovo deželo! — Nesramni bojazljivec, pridi na plan, saj smo te dolgo časa iskali!”

Lloyd se je strahu, onemoglosti in gladu tako tresel, da sta ga morala vojaka pod pazduho prejeti in voditi do poveljnika stotnije “D”.

Tu je Lloyd obupno jokal in tožil:

“Za božjo voljo Vas prosim, ne ustrelite me! Ne ustrelite me!”

Stotnik se ni dolgo časa z njim ukvarjal, ampak je ukazal, da naj ga v spremstvu straže na divizijski glavni stan odvedejo, kjer mu bo vojno sodišče določilo zaslužen kazni — smrt.

Med obravnavo pred vojnim sodiščem je Lloyd le bolj molčal.

Prav nobenega vzroka ni mogel v svojo obrambo navesti; prosil je pač s povzdignjenimi rokami navzoče častnike rekoč: “Ne ustrelite me!” —

Obravnava je bila naglo končana z obsodbo, “da bo prostak Albert Lloyd dne 18. maja 1916 ob 3:38 zjutraj ustreljen,” torej je imel Lloyd le še ten dan živeti.

Lloyd sploh ni zapopadel pomena izrečen grozne obsodbe; bil je tako zmešan, da je na vse minute in prestane zadnje dogodke pozabil ko so uklenjenega na posebnem vozu in zastraženega privedli do bližnje vojaške stražnice. — Tu se je vsedel na kup vreč, napoljenih s peskom in zdihoval, med tem ko ga je vojak z nasajenim bajonetom v roki pred vhodom stražil.

Lloydova zadnja večerja je bila malo konzervne juhe, vode in piškotkov, kar je stražnik pred njega položil. Opazivši, da na smrt obsojenemu Lloyddu jed ne diši, ga je pričel na sledeči način tolažiti:

“Fant okorajži se in jej, pa ti bo boljše. Nikar še ne obupaj; še predno napoči jutro, boš pomiloščen. Meni je znano, kako s takim postopajo. Ti te skušajo samo zelo prestrašiti in to je vse. Vstani, saj si pošten fant in jej; ubogaj me, pa se ti bo svet ves drugačen dozdeval!”

Dobrosrčni stražnik je namreč v resnici mislil, da bo nesrečni obsojenec zadnji trenotek morda pomiloščen.

Lloyd, so stražnikove besede globoko v srce segle; ve-

roval mu je. Žarek upanja mu je zasvetil v očeh, vsled česar je strastno vso zadnjo večerjo povžil.

Dobro nro zajem, ga je vojaški kaplan posetil, da ga na smrt pripravi; pa Lloyd ga je hladnokrvno odklonil, češ, da ga ne potrebuje, ker bo pomiloščen.

Naenkrat se je za bojno črto artilerija pojavila ko so Angleži pričeli sovražne zakope tako bombardirati, da je grmenje topov človeku kar posluh dušilo. To je Lloydu ponovni strah povzročilo, da se je na tla vrgel in z glavo v kup prsti zaril.

Blizo njega stoječi stražnik ga je pričel opetovano tolažiti:

“Nič se ne boj topov; nič žalega ti ne bodo prizadeli. Ti topovi so naši. Zdaj dajemo Nemeem malo nosljanca in zdravil. Naši fantje bodo danes zjutraj prekorajžili sovražno vrsto, da zavzamejo nemške zakope. Mi bomo že Nemeem s svincem pokazali, po čim so njih pasje klobase s pivom. Le mirno tu sedi, dokler ne boš oproščen; jaz moram sedaj oditi ker moj čas je že potekel. Jaz nočem, da bi me drugi s teboj v pogovoru zasačili. Z Bogom torej! Fant le pogumen bodi!”

S temi besedami je stražnik odšel, nakar ga je neka druga straža “D” stot. nadomestila.

Ko je novi stražnik pogledal v ono barako, in zapazil tam v kotu stokajočega Lloyda mu je porogljivo velel:

“Namesto da stokaš, bi rajši molil in se na smrt pripravljaj. Sramota za takega vojaka, ki je skazil ugled naše stotnije. Tukaj smo že 18 mesecev dan in noč; ti si prvi, ki je svoje mesto na straži zapustil. Ves bataljon sedaj vsled tega našo “D” stotnijo zasmehuje. — To je slaba sreča zate. — No, saj nas ne boš več tako očrnil. Ko napoči jutro, ti bodo že luč življenja izpihnili.”

Lloyd je na to pridigo stražniku s tresočim glasom velel:

“Saj me ne bodo ustrelili! Prejšnji stražnik mi je obljubil, da bom pomiloščen. Za božjo voljo — ne pravi mi več kaj takega!”

“Seveda boš ustreljen; oni stražnik se je le s teboj šalil, saj ga poznaš starega Smitha, ki vedno skuša svoje tovaršne tolažiti. Zate ni več priložnosti za pomiloščenje. Če bi bil jaz poveljnik naše baterije, bi kaj takega ne storil.”

Ko je Lloyd enkrat uvidel, da je vse upanje splavalo po vodi, mu je naenkrat šinila druga misel v glavo; udal se je svoji usodi; padel na kolena in s povzdignjenimi rokami proti nebu obrnjen molil:

“O, dobri in usmiljeni Bog! Daj mi moč, da umrem kot mož. Reši me smrti bojazljivca. Daj mi priliko, da bi umrl kot moji tovariši v bojni vrsti; daj mi moč, da umrem v boju za domovino. Prosim Te usliši me!”

Ta molitev je Lloyda namal potolažila; vsedel se je na svoje mesto in čakal dneva, oziroma smrtne ure med neprestanim strašnim grmenjem topov v njegovi neposredni bližini; za padajoče krogle in granate se sploh ni več zmenil.

Med tem je naenkrat v bližini začul odmeve znane mu pesmi, katera mu je donela od bližnje straže:

“Rad bi šel dom — čez morje. Tu umreti nočem jaz!” (itd). — — —

Lloyd je tem besedam z vidnim zanimanjem prisluškoval. Vpraševal je samega sebe, kam pa njega pot vodi? — V večnost! Večnost je edini zanj določeni dom. — — —

Naenkrat je nekaj v zraku nad njim zagrmel, — blisk — in — močen pok. — — Stena vreč s peskom se je vrkla ter

stražnico porušila; zatem je pa zopet nastala tema kot v rogu. —

Ko je prišel Lloyd zopet k zavesti, se je znašel spredaj pred vhodom razdejanega stražnice. Kako mu še brenči v glavi! Vstal je oprši se na komolec in plezal na plano. — Glej jutranja zarja se tam v razdalji že prikazuje! —

— Pa groza! Kaj leži pred njim na kupu vrč s peskom? —

Ko je z onega mesta priplezal, je videl vse razmesarjeno truplo njegovega stražnika. Uresničila se mu je želja, da je odšel v večni dom.

Kolika sreča za Lloyd! Zdaj je prost in svoboden. Zdaj je prost in svoboden! Druži svoji stotniji, ki bo v kratkem izvršila naskok na sovražnika! Zdaj je napočil trenotek, da lahko umre za svojega kralja in domovino. —

Naenkrat se je Lloyd lotila neka posebna zadovoljnost, veselje in pogum. Stopil je čez truplo mrtvega stražnika in se v divjem teku spustil čez porušeno vaško cesto med groznim pokanjem granat. — Nič ga ni več strašilo. Naprej, naprej, da bo tudi on pri naskoku navzoč! —

Dospevši do nekega komunikacijskega jarka, ni mogel več dalje. Tam je začel čudne glasove vojakov, pomešane s smehom in kletvino. — To so Nemci! —

Takoj zatem je zlezal čez jarek in bežal naprej, ne oziraje se na točo svinčenk iz strotinice in padajoče drobce granat. Niti ni čul klicev častnikov, ki so mu veleli, da naj se v jarek skrrije. Tekel je naprej, da se pridruži stotniji "D", stoječi v prednji bojni vrsti; tekel je tja, da ji pomaga v boju. — Tako je prišel zaničevani bojzljivec do pravega spoznanja! —

Ko je Lloyd kot besen le dalje in naprej tek, skakal čez jarke in zakope napolnjene z vojniki, je začel na fronti ukanje ter vrišče. — Kaj je to? — Vrišče vojakov mu je globoko v srce segalo. — Gnalo ga je do obupa ker je prepozen. Njegova stotnija je z naskokom že prekoračila sovražno vrsto. — In vedno je v najkujšem diru kot besen dalje tek. Morda jih še dohiti! Rad bi ž njimi vred umrl. —

Med tem časom je šla njegova stotnija "over the top". Pogumni vojniki so s pomočjo drugih zavzemali prve in druge nemške zakope v toliki meri, da so se bližali že tretjim. Stotnija "D" je vodil oni stotnik, ki je Lloydja vsled dezertacije poslal pred vojno sodišče. Ta stotnija se je tako naglo do sovražnih vrst pomikala, da ji rezerva niti slediti ni mogla. Zavzemala je zakop za zakopom s pomočjo bomb, granat in tudi bajonetov toliko časa, da ni našla nikogar na nek skrivnem nemški komunikacijski jarek. Poveljnik stotnije "D" je takoj spoznal, da je sedaj ujet, kot v pasti; in vendar se ni njegovo moštvo ni hotelo umakniti. V neposredni bližini so hrabri vojniki "D" stotnije pred seboj zapazili veliko število Nemcev, pripravljenih na napad z ročnimi granatami in bajoneti. Stotnija "D" bi se bila morda še lahko rešila, če bi imela za dosti municije in bomb na razpolago. Vojak v tako kritičnem položaju brez municije se pa ne more braniti; ne kaže mu drugega, da se umika, ali pričakuje na svojem mestu gotove smrti. — Ta stotnija "D" še nikdar ni bežala; to bi bilo čez njeno čast, u gled in zgodovino.

Nemci so imeli samo še kakih 300 jarkov, pa bi bili dospeli v neposredno bližino stotnije "D" in zmaga bi ostala na njih strani.

V tem trenotku se je poveljnik stotnije "D" ojunčel in svoje borilce navduševal:

"Može in fantje! Mi bi se morali obrniti proti zapadu. Pa, kaj hočemo, ker nam je municija pošla. Nemci so nas v past zajeli, v doglednem času že, nas bodo sovražne bombe pokončale; napad z bajoneti je tukaj brez pomena. Vseeno se jim pa bomo vbrav postavili. Borimo se kot levi, saj spadamo k stotniji "D" čeravno je sovražnika 30 krat toliko kot nas. Ko bom ukazal, mi sledite, da planemo na sovražnika. Če bi vsaj imeli le eno strojno puško, pa bi jih uničili kot zajce! — Glejte, že grede! Bodite pripravljeni!"

Ko je ravno stotnik jenjal navduševati te vojake, se je na veliko začudenje v ozadju stotnije "D" pojavilo pokanje neke strojne puške. Svinčenke so letele naravnost na Nemce, ki so padali kakor snopovi. Sovražna vrsta je navzlic ljudem ognju iz označene strotinice ponovno skušala naprej prodati; pa — zaman! Pogledj! — Ze druga bojna vrsta Nemcev je uničena! Pri vsakem poskusu napada in pomikanja je strotinica pot ustavila. Druga ni Nemcem preostajalo, da so povsili svoje puške in bombe in se v divjem begu poskrili v svoje zadnje zakope. —

Koliko veselja in navdušenja je to povzročilo med vojniki "D" stotnije! Zbrali so ponovno vse svoje moči skupaj in se pripravili na napad.

Čuj glasove in hrup v ozadju! Kdo prihaja? —

Ravno v pravem trenotku je stotnija "D" na pomoč pritekla bataljon Škotov. Rešitev je tukaj! — Kdo pa je oni nepoznani vojak ki je v najbolj kritičnem času tako uspešno bojzljivec do pravega spoznanja! —

Zdaj so Angleži na lahek način zavzeli tretjo nemško ali sovražno črto.

Po uspešno končanem napadu se je oni stotnik s tremi drugimi častniki obrnil proti oni strani, kjer je rešilna strotinica tako pokala in Nemcem toliko žrtve prizadela. Rad bi se strelcu osebno zahvalil v imenu cele "D" stotnije za njegov junjski čin. — Dospeli so kmalo do onega mesta (strotinice), kjer se jim je mudil grozen pogled. —

Lloyd je po onem strašnem dogodku pri stražnici dospel do jarka v prvi vrsti, ko je njegova "D" stotnija ono mesto zapustila. Ker se je pa od delka škotskih vojakov zbal, je splezal čez jarek in tek čez takozvano "No Man's Land" bojišče. — Nobena stvar ga ni zadrževala; niti toča krogelj za njegovim hrptom. Skakal in plezal je ondi čez cele kope trupe ubitih nemških vojakov. — Niti se ni zmenil za klike tega, ali onega vzdihujočega ranjenca.

Končno se je ustavil na prednji nemški bojni vrsti, kjer je ležalo toliko mrtvih in ranjenih "Fritzov". — To je bilo njegovo delo in zasluga prostaka Lloydja, spadajočega k "D" stotniji. Od tukaj je Lloyd pred sabo zapazil stotnijo "D" zajeto v past, pred njo pa cela skupina Nemcev. — Čemu jim stotnija "D" ne odgovarja s strelji? — Čemu je vse tako tiho? — Čemu čakajo? — Končno je spoznal, da jim je municije zmanjkalo.

Kaj je pa tukaj na desni strani? — Strotinica. — Ali bi ne bilo prav poslužiti se tega orožja v tako pritičenem času? — Ko je dospel do strotinice, je spoznal vzrok čemu ne strelja. — Okrog in okrog nje je ležalo šest mrtvih angleških vojakov. Morda bi bili le ti svoje delo častno izvršili, pa sovražna granata jim je to delo za vedno prekrizala.

Lloyd je stekel k strotinici in zagrabil proti Nemcem namenjeno cev. Pritiskal je na vse načine petelina strotinice, — pa niti glasu ni dala, ker je bila prazna. Kaj mu je početi? Ves napor je zaman! — Čemu se ni na Angleškem privadil rabe strojne puške! Vedno so ga sili-li, on se je pa moralnega orožja vedno tako bal in ogibal! Ta njegov strah bo sedaj povzročil, da bo vsa njegova "D" stotnija uničena. — Vse te misli so Lloydja tako mučile, da osramočen kot otrok jokal. Vseeno pa saj lahko ž njimi umre. — Vstal je pokonci in zadel ob nekega umirajočega vojaka nedaleč od strotinice. Upanje na uspeh mu je napolnilo dušo. — Morda ti bo ta vojak pojasnil, kako je treba s strotinico ravnati?

Nato je Lloyd stresel ranjenega vojaka, če še živi. Ranjenec ga je za trenotek pogledal in mu s slabostnim glasom govoril:

"Proč od tukaj, ti bojzljivec! Pusti me samega. Jaz ne maram bojzljivcev okrog sebe!"

Te besede so Lloydja kakor z nožem zadele. In vendar ni pri tem obupal, ampak je ranjenec odvzel samokres, naperil ga na njegovo čelo in mu velel: "Da, jaz sem, Lloyd! Bojazljivec stotnije "D" — Toda, če mi ne poveš, kako se strotinico z naboji baše in ž njo strelja, ti prestrelim glavo."

Na obrazu umirajočega vojaka je bilo opaziti prisrčen nasmehljaj in zadovoljnost. Takoj zatem je s tresočim glasom Lloydju velel:

"Bog te spremlja in blagoslovi! Znal sem, da naše stotnije ne boš osramotil."

Lloyd je nadaljeval: "Za božjo voljo, če si tako na našo stotnijo ponosen, povej mi, kako naj s to strotinico ravnam?"

Ko mu je njegov, že umirajoči tovariš vso stvar natanko pojasnil in razložil, se je v Lloydovem sreu pojavilo nepopisno veselje. Zagrabil je pas z naboji iz poleg ležečega škattlje po navodilu že umrlega svojega tovariša in pričel pritiskati na petelina strotinice. — Kakor iz peklenskega žrela so letele krogelje v sovražno stran.

Koliko veselja in ponosa, ko je zapazil, kako Nemci v vrstah padajo, in se umikajo!

S tem je rešil svojo stotnijo gotovega pogina on, Lloyd, edini strahopetnež in bojzljivec stotnije "D". To delo naj bo za njegovo pokoro in celi stotniji v zadoščanje. —

Ko se je hotel po daljšem naporu in streljanju za trenotek oddahnuti, je pogledal na svojo uro, pritrjeno k zapestnici. — Ura kaže ravno 3:38 — On pa še živi. — To je čas njegovega usmrčenja določen po vojnem sodišču! —

"Ping!" — semkaj po zraku je nekaj pribrenčalo, in Lloyd se je zgrudil mrtev naravnost čez strotinico. —

Usoda mu je torej smrtno obsodbo natančno ob minuti na ta način izvršila. — Poveljnik stotnije "D", dospevši do one strotinice je nagloma dvignil telo onega umirajočega vojaka, ležečega čez strotinico. Potegnil je iz žepa svoj robec in mu brisal ves okrvavljen obraz. Spoznal je, da je umirajoči, Albert Lloyd, prostak stotnije "D". —

Na to je spoštljivo pokleknil in se nagnil k umirajočemu, zakrivšmu z robcem razmesarjeni obraz in vevlšvi svojim trem tovarišem:

"Veste, kdo je to? — Albert Lloyd, naš dezertar in bojzljivec. Rešil je svojo čast s tem, da je kot junak umrl. Umrl je zato, da bi njegovi tovariši živeli. Časten mu bodi spomin!"

(Konec.)

DAVKI KI SO ODPADLI Z NOVIM LETOM.

New York.—Z novim letom je stopil v veljavo novi davčni zakon (Revenue Act) od l. 1921, s katerim je deloma prejšnji davčni zakon spremenjen od l. 1918.

Z novim zakonom odpadejo razne pristojbine, ki so bile precej nadležne in proti katerim se je širše obinstvo morda še največ pritoževalo.

Odpadle so najprej pristojbine za sodavodno in sladolede. Ljudem, ki zahajajo v "soda fountains" in "ice-cream parlors" ni treba več plačevati pristojbine od enega centa za vsa kih 10 centov, potrošenih za sodavodno, sladolede ali enake predmete. To pomenja, da stalne "ice-cream" cent manj—v veliko veselje malih in velikih otrok.

Velike važnosti je odprava pristojbine na prevoznine za blago in za ljudi; takse na železniške listke torej ni več.

Tudi taksa za nakup oblačil za ženske in moške čez določeno ceno je enako odpravljena. Ni treba torej plačati več takse, ko človek potrebuje čevlje, klobuke, srajce, nogavice, kravate itd. Pristojbina od 5 od sto je ostala le za sledeče predmete: preproge na kupnino čez \$4.50 za kvadratno yardo; za široke preproge (čilime), na kupnino čez \$6. za kv. yardo; za velike kovčke, na kupnino čez \$35; za ročne kovčke in prtljage in razne potovalne zaboje, na kupnino čez \$25; za mošnje, denarnice in ročne torbice, na kupnino čez \$10; za pahljače, na kupnino čez \$1. Te takse mora plačati naravnost izdelovalec ali uvoznik, ne pa kupovalec, kakor je to bilo poprej. Izdelovalec mora naprtiti ta davek na kupovalec, pri čemur naj naznači, kolika je prvotna cena dotičnega predmeta in koliko je davka nanj.

Odpravljena je tudi taksa na sportovne predmete, kakor tudi taksa na "chewing gum", premakljive električne pahljače, kožuhovine, toaletne predmete in godbene instrumente.

Pristojbina na dragulje, bodisi pristne ali imitacije, znaša 5 od sto, in jo mora prodajalec sam plačati. Taksa na prodajo umetnin (slik, kipov, itd.) se je znižala od 10 na 5 od sto. Ne plačuje pa takse umetnik, ki prodaja svoj lastni izdelek.

PRISELJEVANJE V ZDRUŽENE DRŽAVE.

New York.—Na podlagi novega priseljeniškega zakona, takozvanega Dillingham Act, ki omejuje priseljevanje v Zedinjene države iz posameznih inostranskih držav na tri odstotke vseh rojakov iz dotične države, že nastanjenih v Zedinjenih državah, je bilo določeno, da se tekom tekočega fiskalnega leta (od l. julija 1921 do 30. junija 1922) sme dovoliti prihod le 355,825 priseljencev. Na račun te kvote je do konca decembra prišlo v Združene države 179,134 priseljenec, torej malo več kot polovica vse kvote. Od 1. januarja do 30. junija jih sme priti še 178,288.

Dejanski jih bo prišlo veliko manj. Kajti, dočim so nekatere države — kakor na pr. Jugoslavija — že izčrpale svojo kvoto in, jo bodo druge — na pr. Italija — izčrpale bržkoné tekom tekočega meseca, na drugi strani je ne bodo druge, ki imajo veliko kvoto, niti približno izčrpale. Na primer, Velika Britanija s kvoto od 77,205 je do konca decembra, torej tekom polovice fiskalnega leta, izčrpala le okoli 33. odst svoje kvote; Nemčija s kvoto od 68,039 le 15 odst.; Avstrija s kvoto od 7,444 skoraj 33 odst.; Rusija s kvoto od 34,247 le 35 odst. celetne kvote.

Države in pokrajine, ki so že izčrpale svojo kvoto, so: Jugoslavija; Grško; Poljsko; Portugalsko; Španska, neke države v Evropi; Armenija; Palestina; Sirija; Turčija; vsa ostala Azija razun Sibirije, ki je všteta v rusko kvoto; Afrika; Nova Zelandija in Atlantski tiki. Od držav, katerim je koncem leta manjkalo le malo do izpolnitve kvote, naj omeni-mo Ogrsko, ki je koncem decembra od kvote 5,635 imelo še 78 priseljencev na razpolago; ogrska kvota je bila že nazmanjena kot izčrpana, ali kalkualacija je bila popravljena. Italija s kvoto od 42,021 je imela koncem decembra še 2,220 preostanka, ko pomislimo, da je meseca decembra prišlo 4,976 Italijanov, razvidimo, da bo italijanska kvota tudi prav kmalu izčrpana; Českoslovaška pa je do konca decembra izčrpala 85 odstot. svoje kvote od 14,269.

Tekom meseca decembra je bil dovoljen vstop 17,493 priseljencem. Izmed teh je bilo 31 Jugoslovancev. To so izjemni slučaji, ko so priseljeniške oblasti v oigled posebnim okoliščinam dovolile vstop čez kvoto. Na račun vse letne kvote je dosedaj prišlo 6,588 priseljencev, rojenih v Jugoslaviji, t. j. 183 ljudi čez dovoljeno kvoto. V obče ta prbeitek pred stavlja slučaje, kjer bi bila deportacija spojena z izvanrednimi težkočami in je delavski tajnik izjemoma dovolil vstop. Taki slučaji so pa jako redki in okoliščine morajo zares biti izjemne narave; naj nikdo ne skuša priti v Združene države, zanašajoč se na to, da se bo zanj napravila izjema.

PREBIVALSTVO NEMCIJE PO VOJNI.

Nemčija je se le nedavno objavila svoje uradno poročilo o minulem popisovanju in ljudskem šteju, ki se je pričelo l. 1919 in šele nedavno dovršilo. Izmed premagancev je Nemčija prva, ki je tak korak po vojni podvzela; to štetje se je prej vršilo l. 1910

Podatki najnovejšega ljudskega štetja na Nemškem so vsled tega zanimivi, ker nam kažejo, kako je Nemčija vstala iz minule svetovne vojne, nje posledice; skrtjenje števila ujenega prebivalstva itd. Nastopne številke nam kažejo, da Nemčija navzlic velikim izgubam v minuli vojni, vsled izgrube Alzaške in Lorraine, ruhrskega okrožja, iztočne in zapadne Prusije — ni bila nič na škodi; njeno prebivalstvo po sedanjih pokrajinah je l. 1910 znašalo 60,100,000 duš; leta 1919 pa pa 60,412,084; torej se je število nemškega prebivalstva v 8 letih pomnožilo za 30,000; to znači polovico odstotka narastka; pred 10 leti nazaj 1900—1910 je pa narastek znašal 16 odstotkov.

Posamezne nemške države niso torej za časa vojne v obče gledale prebivalstva dosti nazadovale, izvzemši Saksonske države. Pač se je pa število spola znatno predručilo. Leta 1910 je živelo na Nemškem 800,000 več žensk, kot pa moških; leta 1919 se je to število na 2,800,000 dvignilo kar je pripisovati dejstvu, da je Nemčija v minuli vojni dosti vojakov izgubila in ker v tem

kritičnem času ni bilo toliko porok in rojstev. Dančanes se more edinole Nemčija ponasati, da ima tako ogromno število ženskih prebivalcev, oziroma, da to število v tolikem obsegu prekaša skupno število prebivalcev moškega spola.

O VARČEVANJU.

Delaj in varčuj. Prihranjen dolar, je prislužen dolar. — (Benj. Franklin.) Ravnaj premišljeno in hitro v vseh zadevah, pa boš uspeh dosegel.

Ni pravi uspeh oni, ki ne do naša sreče s sabo.

Vsak prihranjen cent ti pomaga k blagostanju.

Zavarovalnina štiti tvoje ljubljence v slučajih nesreče.

Kdor manj potroši kot zasluži, ta je na dobičku; ostali pa na izgubi.

Privadi se varčevati, če ne te bo razsipnost podjarmila.

Ko potrka nesreča na tvoja vrata, tedaj se najlepše sliši cvenk prihranjenega dolarja.

Varčuj tedaj, ko moreš, pa se boš bedi izognil.

Posledice varčevanja so: lepe navade, čisto telo in zadovoljno sree.

Najlepša opora za starega, onemoglega človeka je bančna hranilna knjižica.

Kdor ne računa na udobno prihodnost, se bo s težkim srcem preteklost spominjal.

Začni že enkrat varčevati. Ko se temu privadiš, ne bo več težavno kajti, stara navada je železna srajca.

Če imaš še tako sijajno plačo, brez varčevanja ne moreš obogatiti.

Vladna statistika nam kaže, da je izmed 100 oseb starih 65 let 54 takih, ki so od drugih odvisne; predno dosežejo 65. leto jih umre 36; pet izmed oseb te starosti se še samih preživlja; štiri so udobno preskrbljeni in en sam med njimi je bogat.

Zrno do zrna pogača, kameza do kamna palača.

POZOR.

posestniki avtomobilov v Barberton in Akron, Ohio! Kardar Vam je treba iste popraviti, ne pozabite na podpisanege. Vprašajte preje mene za ceno; s tem si boste marsikak dolar prihranili. Delo lahko izvršim v vaši garaži.

Ob enem naznanjam sploh vsem posestnikom avtomobilov, da dajem potreben poduk za vožnjo in popravke pri avtomobilih ali osebno, ali z dopisovanjem. Za podrobnosti vprašajte ali pišite na

George Z. Schaltz, 415 Euclid Ave., Akron, Ohio. (Adv.)

KDO VE?

kaj o mojem sinu Josip Filak-u, ki je sedaj 28 let star, rojen v Cornwall, Pa. Ker že 10 let nisem slišal nič od njega, me vem če je živ ali mrtev? Pred 9 leti je bival v Steelton, Pa. in Reading, Pa., potem je pa šel nekam proti Braddock, Pa. Morda rojaki v Pittsburgh, Pa. vedo kaj o njem?

Kdor mi naznani njegov sedanji naslov, dobi primerno nagrado od mene.

Joseph Filak, Cornwall, Pa.

DENARNE POŠILJATVE.

Jugoslavija:	Italije:
500 kron za... \$ 2.10	100 lir za... \$ 4.95
1000 kron za... 4.00	1000 lir za... 47.00
10000 kron za... 39.00	10000 lir za... 465.00
Nemška Avstrija:	
1000 kron za... \$ 75	

Izdelujemo tudi vsakovrstna notarska dela za tukaj in stari kraj. Posojujemo in vzamemo posojila na prve vknjabe (Mortgage). Prodajamo hiše, lote in farme. Za pojasnila se obrnite na

MLADIĆ & VERDEBAR,
1334 W. 18th St. Chicago, Ill.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Umrl je na Grosupljem g. Jožef Okoren dne 18. dec. v 81. letu svoje starosti. Bil je vzoren mož, cerkven ključar nad 50 let, učen gospodar. Naj počiva v miru!

— Umrl je v Stražišču pri Kranju Valentin Tepina, plestarski mojster in posestnik in dolgoletni tajnik tamkajšnje skupne Jugosl. strokovne zveze. Bog mu bodi za zvesto ljudsko delo obilen plačnik!

Pogreb gospe Dolšakove. Dne 28. dec. se je vršil pogreb 88-letne gospe Terezije Dolšak, matere zdravstvenega referenta g. dr. Dolšaka. Mož pokojnice je bil zelepičar in je postal žrtve svojega poklica. Lokomotiva mu je odtrgala obe nogi, vsled česar je umrl. Pokojnica je nato sama skrbela za svojega sina in ga izsolala za zdravilnika. Pogreba se je udeležil tudi g. prošt Kalan. Blagi ženi večni pokoj, a g. doktorju naše iskreno sožalje!

Smrtna nesreča na Planici. — Strija Ratečani so šli na lov na divje koze. Pri pastirski koči na Planici so se razdelili. Gonjača sta odšla po žlebu pod Mojstrovsko, lovcva pa sta ostala in čakala na koze. Kljub silnemu viharju sta korakala gonjača pogumno naprej in prišla do strmega obronka, le malo oddaljenega od groznega prepada. Bodisi, da se jima je vdrl sneg, bodisi, da jih je vrgel vihar: zmanjkalo jima je tal in padla sta v prepad čez 200 metrov visoko steno, kjer sta obležala mrtva. Ponesrečenca sta bila 47-letni Jernej Možik in 17-letni sinčičec Janež Erlih.

Grozen dvojni umor v Slomih pri Ptuj. Posestnik Vesentjak v Slomih pri Polensaku se je podal dne 20. decembra okoli pol 7. ure zjutraj na živinski sejem v Ptuj. Doma je pustil mater Terezijo, ženo Albino in 6 tednov starega otroka. Ko se je zvečer istega dne vrnil domov, se mu je nudil v sobi grozen prizor. Njegova žena je ležala vsa okrvavljena, mrtva na tleh; imela je rane na prsih in trebuhu. Prišel je obupno klicati na pomoč in stolpič k postelji, da zbudi mater. A tudi ona se ni ganila. Imela je razbito glavo. Morilec je pustil pri miru le otroka in odnesel s seboj nekaj obleke in par klobas iz podstrešja. Orožniki pridno poizvedujejo po morilecu. Neki osumljenec je že v zaporu.

Slovenska rodbina v Trstu namerjena. Grozna tragedija se je dne odigrala v gostilni "Pri Karlu" v Trstu v samotni ulici delfa Tesa št. 47. Lastnik gostilne in tudi nadstropne hiše, v kateri se nahaja gostilna "Pri Karlu" je bivši postajenacelnik v Ajdovščini Karl Košuta, ki se je lansko leto z ženo in dvema otrokoma preselil v Trst, kjer je skupno s prijateljem Jerkičem kupil omenjeno hišo in otvoril gostilno. Ko je Košuta v ponedeljek zvečer ravno z nekim gostom obračunal, odprla so se naglo vrata in v gostilniško sobo sta stopila dva oborožena razbojnika, ki sta imela krinke na obrazu. V trenutku se je odigrala grozna tragedija: prvi razbojnik ni znil besedice; nameril je samokres proti gostilničarju in ustrelil. V glavo smrtno zadet se je Košuta zgrudil mrtev na tla. Drugi strel je nameril proti gostilničarjevi ženi. Tudi ta se je zgrudila. Krogla, ki je smrtno ranila mater, je težko poskodovala tudi otroka, ki se je skrival za njo. Razbojnika sta se potem naglo odstranila, ne da bi bila vzela v gostilni vinarja. Komisija, ki je pri-

šla na lice mesta, je konstatirala smrt Karla Košute; tudi njegova žena je kmalu izdihnila. Sinček je ranjen v desno roko. Umor je vzbudil med ljudstvom veliko ogorčenost. Policija je aretirala pet oseb. Najbrže gre za osebno maščevanje. "Novi Čas" piše: "Bizantinizem." V Kamniških planinah se mudi kralj Aleksander na lovu. Došel je tja "incognito", to se pravi kot zasebnik, ki se hoče malo razvedriti. To je človeško umljivo in pravilno. Toda naši demokrati po svojem časopisju sedaj delajo o tem čisto privatnem dogodku tak "tamtam", da to spominja že na bizantinske manire tiste stopinje, ki so celo pri Habsburžanih bile redke. Vsak smehljaj, vsak kraljev požirek, vsak grizljaj in vsako besedico registrirajo ti bizantinci z nepopisno naslado v celih treh kolonah "Jutra". — Čisto točno so nam povedali celo minuto, kdaj je kralj ugasnil v svoji sobi luč. Vse to dela bizantince v nadi na križec, ki ga pričakuje. Nam in vsem poštenim državljanom se tako bizantinsko mahanje z repom gabi. Gabi se gotovo tudi kralju samemu ki ima, kakor je znano, jako fin okus. Ker so kraljevski lovi že na sebi draga reč, se bodo sedaj brez dvoma še podražili, ker bizantinci gotovo pričakujejo, iz proračuna za lov raznih odlikovanj in premij za svojo polito tinto.

— **Birokratizacija Belgrada.** V Belgradu je sedaj 6830 državnih uradnikov in uslužbencev, od teh 3593 ukaznih uradnikov. Družine vseh državnih namestencev štejejo 19.296 članov. Državni uradi zavzemajo samo v zasebnih hišah 3000 prostora.

Usoda nemškega inženirja. Te dni je ljubljanska policija aretirala mlajšega moškega, ki je po hišah beračil. Na policiji se je mož izkazal z listinami, ki dokazujejo, da je inženir, doma iz Nemčije. Povedal je, da je išče službe prepotoval Česko, Avstrijo in Jugoslavijo, a povsod je trkal zaman. V Ljubljani se je vdinjal kot navaden delavec, a do prvega plačila je moral beračiti, da ne bi umrl od pomanjkanja.

Rezultati ljudskega štetja v Sloveniji. Te dni je bil ministru za socialno politiko v Belgradu predložen izid ljudskega štetja na ozemlju slovenske pokrajinske uprave. Vseh prebivalcev je en milijon 56 tisoč 464, med njimi je po materinskem jeziku 985.155 Slovencev, 10.721 Srbohrvatov, 4196 drugih Slovanov med njimi največ Rusov in nekaj Čehov; Nemcev je 39.631, Madžarov 14.897, Italijanov 680, dalje 14 tisoč 63 tujih državljanov in 16.454 "neodločenih". Med tujimi državljani je večina Avstrijcev in nekaj Madžarov, nekaj Čehov in vsi Rusi, med neodločenimi so šteti vsi oni begunci iz Primorja, pri katerih se vprašanje opcije in državljanstva ni urejeno, ter znatno število Nemcev, ki se še niso odločili, da odidejo.

Po verodostojnem poročanju imamo 6627 pravoslavnikov, 501 grškega katolika, 27.253 evangelijskih, 650 muslimanov, 94 izraelitov (samo v Prekmurju nad 600), vsi drugi so rimski katoliki. Ti rezultati so predhodni. Revizija prinese še neke korekture, ki pa niso bistvene in ne izpreminjajo obče slike. G. ministar za socialno politiko je naročil, da se revizijske korekture izvedejo čim najhitreje, da se morejo deficitivni rezultati čimprej uradno objaviti.

Zahteva primorskih Slovencev. V rimskem parlamentu je slovenski narodni poslanec Šček vložil celo vrsto interpelacij, v katerih zahteva: pojasnila zaradi imenovanja nekvalificiranih oseb za profesorje na gimnaziji v Idriji in na učiteljski v Tolminu; otvoritev slovenskih ljudskih šol v Jamljah, Doberdolu, Devinu; slovenske trgovske šole v Trstu, slovenske moške in ženske meščanske šole za Goriško, slovenskega moškega in ženskega učiteljskega v Gorici ter slovenske gimnazije v Gorici. Končno zahteva pojasnila, kdaj se bo preklicala prepoved ustanavljanja zasebnih slovenskih šol in vrtcev.

Proslava Gregorčičeve smrti in laški fašisti.

Tržaška "Edinost" prinaša poročilo iz Kobarida o proslavi 15-letnice Gregorčičeve smrti. Eden izmed prisotnih poročalcev, kako so se zbirali ljudje na Gregorčičevem hribu pri Sv. Lovrencu in kako so se zvečer spominjali velikega pesnika na prijateljskem sestanku. Ob 23. uri so se razšli. Toda že opolnoči so zapalili italijanski nosilci kulture hišo Mašere, kjer se je vršil sestanek. Dasi so gasilci takoj prispeli na lice mesta, je vendar hiša zgorela, ker je bila polita z bencinom.

Proslava Oberdanka.

Dne 20. decembra 1882 je bil obešen v Trstu Viljem Oberdank. Torej je poteklo 39 let. V Trstu so proslavili ta spomin s tem, da so prenesli iz muzeja v Vidru v Trst razne stvari in spomine na Oberdanka, tako njegove slike, fotografije, med fotografijami je tudi ona ova duha Baldassija in cesarja Franca Josipa, nadalje se nahaja v ostalini Oberdankov klobuk, čevlji, palica, srajca, spodnjehlače, robec, kravata, maršete in razna pisma. V Trstu prodajajo posebno spominske razglednice na Oberdanka z njegovo sliko.

Kolik vina in piva se popije v Avstriji? V Avstrijo so pripeljali lasko leto vsega skupaj 870.000 hl piva in vina. Vrednost imenovanih pijač se čeni približno na 30 milijonov kron, a letos je z ozirom na padeč valute še večja. Vino se po veliki večini uvaža iz Mažarske, pivo pa iz Češko-slovaške (plzensko pivo). — Konsum plzenskega piva je precej padel, ker stane pol litra piva 250 K.

Tovarno za vagoni v Strnišču pri Ptuj. Nameravajo zgraditi. Tovarno bodo zgradili deloma z domačim, deloma s tujim (nemškim) kapitalom.

Slovenski trgovski banko so ustanovili trgovci v Mariboru. Navedena banka otvori svojo podružnico v kratkem tudi v Ljubljani.

Rudnik v Mežici je kupila neka angeška družba. Jugoslovanski kapital je udeležen s 25 odstotki.

Iz neodrešene Jugoslavije. Vlada je imenovala goriški deželni zbor — 5 Slovencev in 5 Italijanov z italijanskim predsednikom. Slovenci so: dr. Besednjak, dr. Gregorčič, Iga. Križman, Karel Treven in dr. Tuma. — Tako izgleda "avtonomija" Julijske Benečije.

Novi deželni zbor goriški je imel sejo, pri kateri je član zbora, dr. Besednjak, v slovenskem jeziku podal izjavo, v kateri izraža italijanski vladi nezaupečno radi krivičnega postopanja s Slovenci.

Moravče pri Pečah.

"Tako izumirajo pošteni, izkušeni možje!" je vzkliknil marsikdo, ko se je raznesla vest o nenadni smrti gospodarja Antona Urbanija, p. d. Gaspirjevega očeta iz Serjuč — moža stare korenine, poznanega da leč na okoli. Posebno je ljubi ljudsko petje — stare Riharje-

ve napeve — zato so mu bili tudi novi zvonovi treh moravških podružnic z neko izredno živahnostjo polni zadnje pesem v zahvalo za njegov trud in vestnost, s katero jih je obesil v zvonik. Bil je globokoveren katoličan: narava ga sicer ni obdarila s posebnimi dobrotami, a njegovo vedno dobro razpoloženje. Celu smrt mu je prizanesla s svojimi mukami: samo 1 ura lahkega boja brez posebne boleznin bolnik je preminul. Mir njegovi duši!

Radič, voditelj hrvatskega bloka, je odstopil kot občinski svetnik mesta Zagreb. Imunitetni odbor narodne skupščine je sklenil, da ga izroči sodišču, ker je menda na nekem sestanku protidržavno govoril.

V okovah svobodomiselnih bank. Vlada je sklenila odpraviti ljubljanski dopisni urad, ki sprejema razne vesti iz vseh držav, borzna počela itd. ter jih daje na razpoto slovenskim časopisom. Dalje pošilja v zunanji svet tudi naše domače novice. Ljubljanski dopisni urad pa belgrajski vladi ni všeč. Zakaj ne? Zato, ker ne mara, da bi kdo drugi po svetu oznanjal naše domače novice kot Belgrad. Na ta način bo belgrajska žlahta o nas lagala po svetu, kakor bo njej kazalo. Na drugi strani pa hoče imeti belgrajska žlahta, ki je vsa udeležena pri bankah, prva poročila o stanju valute in vrednostnih papirjev na tujih borzah. Na ta način bo lahko izvršila marsikatero sleparstvo, ki ga bomo plačali mi davkoplačevalci. Da bodo slovenske liberalne banke tudi pravočasno vse zvedele, se razume. — Huje Bog ne more kaznovati ljudstva, kot da mu da bankirje, da ga vladajo.

ZANIMIVA PREISKAVA.

Poročali smo že enkrat o nepričakovanem razkritju in dogodkih, vršecih se v ameriški armadi za časa minule svetovne vojne, kako kruto so nekateri častniki in podčastniki z vojaški postopali.

Vso to zadevo je spravil na dan in neustrašeno vodi senator Watson iz Georgia s pomočjo posebnega senatskega preiskovalnega odbora. Ta preiskava traja že več tednov. Še le pred kratkim je neka priča izpovedala da je za časa minule vojne v taborišču Wheeler, Ga., neki korporal kar na svojo roko kaznoval in ustrelil nekega vojaka. To vest potrjuje Marion J. Wallis iz Athens, Ga.

Navedena priča zatrjuje, da sicer ni služil pri vojakihi na Francoskem, pač pa je na lastne oči videl kako je v onem taboru korp. Crawford ustrelil prostaka Halley-a iz Tampa, Fla.

Dalje je priča z raznimi pismi potrdila, kako neusmiljeno so tudi drugi častniki v onem taborišču postopali s svojimi podložniki (vojaki).

Pri tej priskavi je senator Watson pokazal brzobjavko veterana J. R. Miliona iz Chattanooga, Tenn., ki je bil priča usmrčenja prostaka Halley-a v taborišču Wheeler. Druga brzobjavka W. F. Brocka iz Lindale, Ga., navaja vzrok da je bil ta vojak brez vojnega sodišča vsled tega ustreljen, ker vsled boleznin ni mogel opravljati svoje službe. To usmrčenje se je vršilo meseca maja 1. 1918.

Za to nečloveško početje je bil sicer korporal Crawford stavljen pred vojno sodišče, ki ga je poslalo samo na 30 dnevni dopust; kmalo zatem je bil pa dotičnik povišan v sarženta.

Priča Wallis dalje navaja slučaj kako so ga dvakrat ticali pred vojno sodišče zaradi malenkostnega prestopka, ker je brez dovoljenja samo za 1 dan zapustil taborišče. Najpr-

vo je bil zato kaznovan z izgubo plače za 10 dni; v drugič so ga pa vtaknili 40 dni v zapor. Iz bolj podrobnih poročil o usmrčitvi vojaka Halley-a v taborišču Wheeler, Ga., je posneti, da navedenec v resnici ni povzročil, nobenega tako hudega prestopka, ampak samo zato, ker je tarnal, da vsled boleznin ne more opravljati predpisane dela. Takoj zatem ga je pričel oni kruti korporal s puškinim kopitom tako pretepati, da mu je roko zlomil, zatem pa še v vrat ustrelil, da je nesrečnik naslednji dan umrl.

Uradniki vojnega departementa bodo sedaj vse tozadevne uradne listine preiskali, da se dožene resnico. V slučaju kake sokrivde in krivde, bodo prizadeti občutno kaznovani.

DVA EKSTREMA.

Pravilna prebava je ena glavnih in zelo važnih problemov za naše telo. Sicer pa večina se ne zanima dovolj zato dokler niso prisiljeni do tega vsled hu-

dega trpljenja. Dva ekstrema sta navadno vzrok za njih pokvarjenost pri prebavi: del jedil, ki jih uživajo je tako močan, da je le zdrav krokodil bi ga zamogel prebaviti in drugi del pa je tako reven in slabe vrste, da prašič bi se enostavno shujšal na njih. V takih slučajih je vedno potrebno, da se pomaga želodcu s zdravilom za prebavo. Samo dijeta ne more povrniti želodcu pravo normalno prebavo. Najbolj zanesljivo zdravilo za tak slučaj je Trinerjevo grenko vino. "Moj želodec je sedaj v najboljšem stanju, zakar se imam zahvaliti Trinerjevemu grenkemu vinu, sedaj bi lahko pojedel hrastove zagojzde. Vam zvesti, Paul Rakita, Wardsworth, Ohio". — V vseh lekarnah. Imajte doma tudi Trinerjev liniment za prihajajočo sezono proti revmatizmu in lumbagu, ker ni boljšega za hitro pomoč. (Adv.)

Največja slovenska banka v Amerik

Denar v stari kraj

Pošiljamo denar v vse kraje v stari domovini, v vsa mesta in v vsako vas, najhitreje, najsigurnejše in po najnižjih cenah ter brez v sakega odbitka.

Prodajamo šifkarte za vse parobrode preko Oceana in Jadranskega morja

Nabavljamo potna dovoljenja (pose) za potnike v domovino in iz domovine v Ameriko.

Naša banka je pod državno kontrolo

Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku na

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 WEST 23 STREET.

NEW YORK, N. Y.

Glavnica \$100,000.00.

Rez. fond \$30,000.00

THE DOLLAR SAVINGS BANK

BRIDGEPORT, OHIO.

Glavnica \$50,000.00

Prebitek \$50,000.00.

Pod nadzorstvom države Ohio, ki je tudi naša vlagateljica. Pisujemo po 4 odstotkov obresti pri hranilnih vlogah.

Posebno pozornost dajemo tujcemskemu oddelku.

SLOVENSKA NOTARSKA PISARNA

Anton Zbašnik

Corner 48th and Butler Sts.

Pittsburgh, Pa.

Telefon: Fisk 2085

Sprejema in izvršilo vse notarske posle. Izdeluje POBLASTILA, KUPNE POGOBE, IZBRISNE POBODNICE, OBVEZNICE, OPOROKE in razne druge notarske dokumente. Izdeluje PROŠNJE ZA DOBAVO SVOJCEV IZ STAREGA KRAJA, preiskuje stanje zemljišč tukaj in v starem kraju in sprejema tudi razne druge preiskave. Večletna izkušnja jamči vsakemu dobro delo. Pišite ali pridite osebno. Cene nizke in postržba točna.

Bodite previdni z denarjem!
Nalagajte ga v zanesljive banke!

Bolj kakor kdaj prej, je sedaj potreben ta opomin, kajti vedno večje množine denarja med ljudstvom delajo špekulantje velike dobičke z onimi, ki jim grede na limanice. Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svoji nujnosti in hitri postržbi.



Mi plačujemo na hranilno oblogo

po 3 odst.

ki jih pripisemo k glavnici ako jih ne dvignete. Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica federalnega rezervnega sistema. Pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo bodite previdni. Brezvestni mešetarji nastavlajo sedaj kronam visoke cene, ker se hočejo okoristiti z nevednostjo ljudstva.

Povprašajte nas za našo ceno, kadar želite poslati denar v staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonds, izpostavljene nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter vam jih bomo shranili brezplačno.

THE JOLIET NATIONAL BANK

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000.00

Prebitek \$360,000.00

OD HIŠE DO HIŠE

Ljudska povest.

(Napisal Franc Jaklič.)

(Nadaljevanje.)

Z Ančko sta se vedno in itak prav dobro razumela, gospodinja je bila pohlevna in je rada postregla, gospodar se je bil tudi že vdal 'usodi', da je potrpel in pogoltnil kako pikro besedo, ki mu je prišla nenadoma na jezik. Samo to je vselej zabičal ženi, kadar je prišel Barbič v goste: "Veš, ta ni povabljen, nikar se ne bahaj kakor ob žeganju, ko nimaš nič od tega. Nič se ne boj zameri pri takem revežu!"

Ona je pa vendar ob takih prilikah malo več zabele dela v ponev, in ako je bel močnik zasukala, ni kanila prav nič vode v moko, ampak je rabila samo jajca.

"Saj ne bo nič poznal!" Tako je varala moža in tolažila svojo vest.

Barbič je imel po navadi v hiši, kjer je bil, prvo besedo, vsaj pri skledi. Pripovedoval je reči iz svojega življenja, resnična ali izmišljena, ali je pa malo obiral tega in onega iz vasi.

Ljubil je šalo in smeh pa tudi dražil je rad koga. Na Lazarja je imel posebno piko. Zbadal ga je zaradi njegove prevzetnosti, baharije in zaničevanja revežev, posmehoval se je njegovim razdražljivosti in kmetiškim baharijam...

Tudi to pot se ni mogel Barbič premagati. Opoldne pri jedi, ko mu je tekel jeziček, je pogledal od strani svojo sosedo Ančko in je potem zavil pogovor: "Ta Gornikov ti je pa ptič..."

Nihče mu ni odgovoril, samo Ančka je zardela in mu stopila na nogo, in Lazar ga je jezno pogledal. To pa ni motilo Barbiča, ampak je nadaljeval: "Tako je že bogat, da bi v vasi z nobenim ne menjal."

"Ta bogat?... Ta, ki je iz Kozjega repa je vzrastel Lazar."

"Ta! Ta! Srečo je naredil. Bogatega zeta bi bil imel." "Zeta iz Kozjega repa?" "Pa bi bil vendar bogat zet, zal zet..."

Ančka mu je bila tako stopila na nogo, da jo je moral umakniti in je zastokal: "Tej, kako me je začelo trgati po nogi!"

"Saj bi te morado tudi po jeziku," je pristavila Lazarica, kateri se je smilila hči. "Kaj misliš, da je zato ne bo dobil, ker je iz Kozjega repa?" se je zagnal na videz jezen Barbič v Lazarja.

"Prida nič, tako ti rečem. Kdo kaj nase drži, ne bo dal otroka v Kozji rep."

"Kdo ga bo pa vprašal? Tako bo dobil, kakršno bo sam hotel. Jaz ga poznam in vem, kako je ta stvar..."

Ančka je vstala in šla iz hiše. Mati je videla solze v njenih očeh in je zagodrnjala: "Take reči, bi se sama pogovarjala, na pa vpricho deklino."

"Naj bo že, kakor hoče, jaz samo še eno rečem. Morda je bilo ravno prav, da si ga taktat iz hiše vrgel... ker drugače Bog ve, kako bi bilo — sedaj bo pa že dosegel, kar je hotel."

"Kako to misliš?" "Kakor hočem. Jaz mislim zase, ti pa zase, kakor se ti zdi najbolje."

"Govorita o čem drugem, da ne bo prepira in nepotrebnih besedi," je dejala ona in začela sama govoriti. —

"Izdajalec!" je siknila Barbiču v obraz in vsa se je tresla.

Barbič se je pa zasmejal in jo pogledal.

"O, jaz mu bom že pisala, kakšnega prijatelja ima Anton in komu je zaupal mene!"

Všeč mu je bila v tej razburjenosti pa se ji je smejal.

"Pa piši no, ako veš kam!... Nič se ne boj, punca! Barbič ve, kaj sme povedati... Ali si mu kaj napisala?"

"Sem."

"Je pa dolgo pisemce... Kaj si mu pisala?"

"To vam nič mari... Tu le je pismo, pa mu ga pošljite."

"Kaj naj mu pa jaz pišem?"

"Kar se vam zdi... Samo to vas prosim, da vpricho mene in očeta ali matere ne govorite o tej stvari. To ni šala!"

"O ti ti!... Pravo si je izbral... To mu bom pisal."

Potem ni Barbič pri Lazarjevih ničesar več žugnil, kar bi količkaj cikalo na razmerje med Gornikovim Antonom in Lazarjevo Ančko.

X.

Nekako o svečnici je dobil Barbič pismo iz Amerike in v pismu vozni listek do Pueblo Colo., posebej pa še nekaj denarja.

Barbič je pokazal listek in denar Gornici in ji prebral pismo... Gornica se kar ni mogla sprijazniti z mislijo, da bi se njen sin poročil z Ančko proti volji njenih staršev. Nevesta ji je bila všeč, a misel, da bo Lazar preklinjal njenega sina namesto da bi ga blagoslovljal, jo je strašila. Zato je večkrat očitala Barbiču, zakaj je to svetoval Antonu.

Nič kaj ni bila vesela, ko ji je pokazal denar in prebral pismo; dejala je:

"To bo prineslo nesrečo, veš, pa ti boš kriv te nesreče."

"O, kako si pa natančna!"

"Vsak greh se maščuje, tudi ta se bo. In bojim se, da bi moj sin ne trpel..."

"Zato trpel? Kako si neumna!"

"Zato... Proti volji njenih stršev se bosta vzela, in to je greh..."

"Pojdi, pojdi! Ko bi jaz ne vedel, kaj je vzrok nasprotovanja Lazarjevega, bi že rekel, da ima prav. Tako pa, ker vem, da vodi Lazarja samo njegov kmetiški napuh, sovraštvo do revežev in zaničevanje do Kozjerepcev — ni nikakšen greh, ako se vzameta proti njegov volji."

"Kaj veš ti!"

"Ta greh jaz prevzamem, in če ne bom imel večjega, bom lahko izhajal pred večnim Sodnikom."

"Ko bi se grehi kar prekladali z rama na ramo, bi že bilo... Greh se bo pa še le prav delal. Lazar je nagel človek, in ko bo izvedel, kaj se je zgodilo, bo besnel in preklinjal hčer in zeta, in v njegovem srca bo pomagalo sovraštvo, ki ga ne bo nikdar izruvati."

"Morda je nekaj tega res... V prvem hipu bo pač malo jezice, in morda bo Lazar tudi robantil — ali čas bo vse pogladil. Lazar se bo vdal in poročil in še ljubil bo svojega zeta, ako se bo kdaj vrnil iz Amerike kot bogat mož."

"Ko bi bilo res tako!"

"Boš videla, da bo. Jaz morda tega ne bom učakal, ker sem star; ti si krepkejša, ti morda doživiš... Jaz ne vem, zakaj sem se vtaknil v to stvar. Res imam rad tvojega sina, ker je možki in stanoviten, všeč mi je tudi Ančka, vrgla se

je bolj po materi, ali Lazar mi ni prav nič všeč. Njegov napuh, nasprotovanje in trmoglavost me dražijo. In morda mi je ravno to, da bi njemu kljuboval, privedlo tako daleč, da sem svetoval Antonu to pot do zmage."

"Tako! Ti si malopridnik!"

"Reči, kar hočeš... Lazarja bo pa to le jezilo..."

Ančka je s. g. dnimi občutki vzela karto in denar, ki ga je prinesel Barbič.

"Tako, sedaj ga boš dobil!" ji je dejal Barbič. "Zvesti fant je ta Anton, le rada ga imej! Kdaj pojdeš?"

Ančki se je utrnila solza, v prsni ji je postalo tesno, da je vzdihnila: "Oh, da bi vsaj tega ne bilo treba!"

"O-ho!"

"Kaj veste vi, kaj se pravi, pust dom in stariše, pa iti za njim... Pa tudi to bi se premagalo lahko, ko bi bili vsaj starši zadovoljni. Tako pa..."

(Dalje sledi.)

ZDRAVLJENJE BOLNIH.

V bogati zemlji Evrope, Azije in Afrike se dobivajo redke rastline, iz katerih se proizvajajo

BOLGARSKI KRVNI ČAJ

ki pomaga naravi lahko gibati odvajalne organe čistiti kri sladiti želodec pospešiti delovanje obisti poplavit jetra Vzemite vročega, da preženete prehlad, se čuvate "flu" in pljučnice. Se prodaja v lekarnah povsodi ali po pošti velika škatlja \$1.25 ali 3 za \$3.15 ali 6 za \$5.25. H. H. Von Schlick, Pres. Marvel Products Co., 436 Marvel Bldg. Pittsburgh, Pa.

Pozor! Pozor!

Krasni stenski KOLEDAR za leto 1922.

Koledar ima 14 strani, na vsaki strani so različne krasne slike, strani so široke 9 1/2 palca in dolge 16 1/2 palca; tako krasnega in lepega KOLEDARJA še niste imeli v hiši; cena je 25c s poštarino; pošljite poštno znamke in Vam ga takoj pošljem. Za lase, za sive lase, moške brke, za prahute na glavi, za revmatizem, oteklino, za rane, opklino, bule, ture, krasite, grinte, lišaje, mozole, arab, in solne pege, kurje oči, bradovice, potne noge, ozeblino, debelo kožo in žulje in še veliko drugih zdravil pišite takoj po cenik, ki ga pošljem zastoj.

Jakob Wahcic

CLEVELAND, OHIO.
6702 Bonna Ave. N. E.

Začimbe, zelišča in najraznovrstnejša domača zdravila

katera priporoča magr. Kneipp, imam vedno v zalogi. Pišite po brezplačni cenik. MATH. PEZDIE, O. Box 722, City Hall Station NEW YORK CITY.

Omejite prehlad. Ustavite kašelj.

Oba sta znamenja nevarnosti. Prijatelji boli z dalekosežnimi posledicami se lahko mnogokrat izogneta, če dobita prava zdravila.

Severa's Cough Balsam

(Severa's Balsam zoper kašelj) od pomore pri navadnem kašlju, pomiri bronhialna vnetja, popravi prebavo, omogoča red in olajšava dihanje. Cena 25c in 50c. Severa's Cold and Grip Tablets (Severjevi Tablet zoper prehlad in gripe) ustavi prehlad predne se razvije. Cena 50 centov. Po vseh lekarnah.

All ste dobili iztia Severjevega Almanaha za leto 1922? Dobite ga zastoj pri svojem lekarju ali po direktno od

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Znižana voznja

Ker so nekatere linije znatno znižale svoje cene, se nudi ugodna prilika onim, ki so v kratkem namenjeni v stari kraj. Pišite nam po cene in vozni red parnikov.

Ako želite dobiti kakega sorodnika iz starega kraja nam pišite po tozadevna pojasnila.

Kadar pošiljate denar v stari kraj, ne prezrite naše banke, ki Vam nudi točnost in nizke cene.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na:

Zakrajšek & Češark SLOVENSKO BANKO

70—9th Ave., New York City.

POZOR!

Slovinci in Hrvatji v Chisholm, Minn., in okolici.

Kadar želite uložiti denar na hranilno ulogo ali čekovni promet, zavarovati vaše poslopje ali poslati denar v staro domovino, obrnite se na stari in zanesljivi

Miner's State Bank

Chisholm, Minn.

Frank Gouze, Slovenec, je blagajnik banke n vso vašo trgovino lahko odpravite v materinem jeziku.

"Točnost", "Varnost" in "Postrežba" je naše geslo.

DENARNE POSILJAT

VE V JUGOSLAVIJO.

DINARE — DOLARJE

hitro in sigurno po najnižji ceni.

šifkarta za vse črte.

Emil Kiss, bankir

133 Second Avenue
New York, N. Y.



Well Installed THE MONCRIEF FURNACE

Postavimo jih v bližju 50 milj od Joliet.

Joliet Slovenian Sheet Metal Shop

Jos. M. Klemenčič, lastnik
Shop 1212 N. Broadway
Stan. 1207 Cora St.

Phone 1255-M Joliet, Ill.
Furnace, Gutter, Cornish Slatting-Ceiling Work.

MATIJA SKENDER

javni notar
za Ameriko in stari kraj.
5227 Butler St.
Pittsburgh, Pa.

Našim jugoslovanskim odjemalcem in prijateljem.

Prva Narodna banka, Chisholm, Minnesota (The First National Bank, Chisholm, Minn.) Vam vošči uspešno zdravo, zadovoljno in srečno novo leto! Mi upamo, in smo trdno prepričani, da se bodo delavske razmere v tej naselbini in okolici zboljšale in da bodo vsi naši odjemalci ter prijatelji preživeli srečno in uspešno novo leto 1922.

First National Bank CHISHOLM, MINN.



30

WASHINGTON

je glavni sedež Združenih držav in je tudi sedež urada za izdajo patentov in naš veliki slovenski urad se nahaja SAMO v Washingtonu, blizu patentnega urada, tako da mi lahko vse osebno opravimo vaše patentne potrebe. POPOLNOMA TOČNO, POSTENO IN PO NIZKI CENI. Ime A. M. Wilson je znano že 30 let.

Pišite danes po našo slovensko brezplačno knjigo v izumih in patentih.

A. M. WILSON, Inc.
Successors to the late A. M. Wilson

PATENTS
312 Victor Building.
WASHINGTON, D. C.

Zastave, bandere, regalije in zlate znake za društva ter člane K. S. K. J.

izdeluje
EMIL BACHMAN
2107 S. Hamlin Ave.
Chicago, Ill.

Slavna društva K. S. K. J., pozor!

Vse tiskovine, kakor pismeni papir, kuverte, nakaznice, pobotnice, bolniške liste, društvena pravila i. t. d., dalje vse tiskovine pri prijanzju veselice, kot vstopnice, veliki, srednji in mali plakati, se izdelajo hitro in lično kakor tudi po zmerni ceni v naši tiskarni, ki je največja in najmodernejša slovenska unijska tiskarna.

Slavnim društvom preskrbimo na željo prestavo pravil iz slovenskega na angleški jezik.

Kadar torej rabi vaše sl. društvo kaj tiskovin, obrnite se do nas. V naši tiskarni se tiska "Glasilo" K. S. K. J.

AMERIKANSKI SLOVENEK
PRVI SLOV. LIST V AMERIKI.
Stane na leto samo \$2—za pol. leta pa le \$1.
1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortland Street New York, N. Y.
Generalno zastopstvo JADRANSKE BANKE.
in vseh njenih podružnic.

JUGOSLAVIJA: Beograd, Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercgovni, Jolsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metkovič, Sarajevo, Split, Sibenik, Zagreb.

ITALIJA: Trst, Opatija, Zadar. NEMŠKA AVSTRIJA: Dunaj. IZVRŠUJEMO hitro in poceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji in Nemški Avstriji ter izdajamo čeke kronah, dinarih, liarah in dolarjih, plačljivo na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

PRODAJAMO parobrodne in železniške vozne listke na vse kraje in za vse črte. Kadar ste na potu v staro domovino in se nahajate v New Yorku, se Vam bo izplačalo, ako se zglasite glede ureditve Vaših denarnih zadev pri ravateljstvu naše banke v prvem nadstropju brez ozira na to, ako kupite parobrodni listek pri nas ali ste ga morda kupili drugod. Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogoji, ki bodo do velike koristi za vse one, ki se že ali se bodo posluževali naše banke.

Frank Sakser State Bank

FIRST NATIONAL BANK

Established 1857

Petinšestdeset let poslovanja.

stoji za Vami ako ste v zvezi z našo banko! Med tem časom je ta banka skušala na vse načine, da zadovolji svoje stranke in odjemalce kar najbolj mogoče. Postregli smo jim na prijazen, uljuden in prijateljski način.

Otvorite hranilni račun pri FIRST NATIONAL BANK, kar bo za Vas velike vrednosti.

TA BANKA USPEŠNO DELUJE OD LETA 1857

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET